Quidã longa · s · in ꝓxĩa cã · in illo · c · deniqꝫ · agebatur de renũtiacõe epi · vñ nacta occasione subicit cãm istã de renunciacõne qua querit' an epo viuẽte alius substituendus sit · et de mutatõne sedis · vt hec et alia cõpetentius faciat proponit thema ex quo duas elicit q̃stiones ·

Diſpenſator · ſimile · ff · de tuto · ſolet etiã · vbi dr̃ q̧ ſi tutor ꝑpt' lõgam egritudinẽ nõ pt̃ adeſſe datur curator q̃ potꝰ dr̃ adminiſtrator · Omnẽ · id eſt res eiꝰ adminiſtrare ſ; q̃ ſpectãt ad pontificale officiũ vicini epi ſupplebũt · ȷ · e · pontifices · et eſt h̃ ar · q̧ coadiutor et viſitatores debeãt hr̃e liberã ⁊ gñalẽ amminiſtratiõnẽ · ut · ȷ · e · qualis · ⁊ eꝫ de elec · cũ nob̃ oliz · in fi · et · xxi · q · i · relacõ · ſ; quid ſi iſte nolit hr̃e coadiutorẽ · dico eum ꝑ ſupiorẽ cogẽdu; eꝫ de cenſi · roma · na · ꝟ · ſi vero · multa eñ bona ꝑſtantur inuitis vt · xlv · di · et q̃ emẽdat ·

Nõ ꝑma ·

Quod aũt viuẽte · di cẽdũ ẽ q̧ nõ · ſi ſit depoſitus ut · l · di · poſtquã · vel ſi renũtiauẽit ꝯ licẽtia pape · vt ȷ · e · mutacões · vl' niſi ꝑ ambicõnem ſe trãſtulerit ad aliã · quo caſu carebit et habita et ambita · ȷ · e · ſi q̃s epus · ad inſtar in uaſoris qui amittit rem inuaſam ⁊ aliud tãtũdẽ ut · C · vñ vi · ſi q̃s in tãtã · In egrotãte aũt diſtingũt quidam · ſi egritudo ẽ incurabilis ut tũc alter ſubſtituatur vel etiã ſi nimis ſenex ẽ ad inſtar iudicis · ff · ꝯ iud · ſi longius · C · de offi · pfe · orien · ſi quos · ſ; h̃ non admitto ñ in leproſo qui a dignitate remouetur ꝑpter ſcãdalũ eꝫ de clerico egro · tua · h̃ etiã ſcias q̧ epilentici et alij diuturno morbo laborãtes non promouent' · vt · xxxiij · di · cõmunitẽ · et eꝫ de elec · cũ int' · ſ; ꝑmotũ morbus nõ deiciat vt h̃ et · ȷ · c · n · ſed datur ei coadiutor vt · ȷ · c · i · ſ; ex diſpenſacõe mag · nũqꝫ viuenti epo alter adiungitur vt · ȷ · e · non aũt · et idẽ de quolibꝫ clerico intelligas · ſ; abbates facti multiles remouentur penitus ut · xviij · q · ij · ſi q̃s abbas ſic etiã fit in iudice · C · ꝯ offi pfec · ori · ſi quos · cũ eꝫ ex modicis cauſis remoueãtur ut eꝫ de ſimo · p · tuas · vbi aũt elcũs confirmatus añ ordinatiõnẽ fit inhabilis remouẽdus ẽ vt vidꝛ eꝫ de eta · ⁊ q̃li · pſi · c · i · vite tñ nec̃ria recipiet ȷ · e · q̃uis ·

Scripſit · ꝑ ſtiniani ſedem · Et ideo in me id eſt ſalonitane · q̧ iuſtinianꝰ ibi ꝑmo reſedit alij dicũt rauennam et nõ ſalonitanã eſſe ꝑmo iuſtiniã · peſſe eñ intelligit' licet ſit infirmꝰ ſic ſuus huire itelligit' licꝫ ſit ifirmꝰ · ff · de ſta · lib · cũ heres ·

Incipit cauſa ſeptima

Quidam longa inualitudine g̃uatus eps aliũ ſibi ſbſtitui rogauit cuius p̃cibꝫ ſummꝰ põtifex annuit · et q̃d rogauerat ei conceſſit · poſtea vero cõualuit idem epus et q̃d ꝑus fecerat cupit reſcindi · hic aduerſꝰ eum qui ſibi acceſſerat queſtionem mouet ſuamqꝫ cathedrã tãq̃ ſibi debitã repoſcit · Hic primũ queritur vtꝝ viuẽte epo alius poſſit ĩ eadem eccĩa ordinari · Secundo an iſte valeat repoſcere cathedrã quã ſua inceſſiõe alt' accepit

Q I

Quod aũt viuẽte epo alius ſupponi ã ſupordinari non poſſit ex ↄcilio apd̃ aluerniam celebrato diffinitũ ẽ in q̃ ſic legit' vt nullꝰ viuẽte epo alius ſupponatur ã ſupordinetur epus · niſi forſitan in eius locum quem capitalis culpa deiecerit · Itẽ ex regiſtro gregorij pape ad anatholiũ cõſtantinopolitanũ diaconẽ ·

Pro moleſtia corpis ſuo honore ñ̃ punitur epiſcopus ·

Scripſit michi dilectio tua me reuerentiſſimo fratri meo iohanni prime iuſtiniane ſedis epo pro egritudine capitis quam patiatur epm̃ p̃cipere ſuccedere · ne fortaſſe dũ epi iura eadẽ ciuitas nõ habeat q̃d abſit ab hoſte depereat · et q̃d nuſq̃ canones precipiunt vt ꝑ egritudine epi epus ſuccedat · et ideo iniuſtum eſt vt ſi moleſtia corporis irruat honore ſuo priuetur egrotus · ſed ſuggerẽdũ eſt vt ſi q̃s in regimine egrotat poſitus diſpẽſator illi talis requiratuꝛ qui poſſit eius curã omnẽ agere et locũ illius in regimine eccĩe ipo non depoſito ↄſeruare · vt neqꝫ deus omĩpotẽs offendatur neqꝫ ciuitas neglecta eſſe inueniatur · Idem in epl'a ad cãdidũ

Flagellatis a domino afflictio addi non debet ·

Cum pcuſſio corpalis imminet vtꝝ ꝑ purgacõne an pro vindicta cõtingat dei iudicium in hoc ignoratur · et ideo nõ debet a nobis addi flagellatis afflictio · ne nos culpe q̃d abſit offenſe reſpiciat · Itẽ gregorius clemẽtino epo ꝑmati vizãceno ·

Infirmitatis cã loco ſuo quis priuari debet

Preſentiũ latoris adeodati querelã qui ſe p̄ſbratus ſui loco incongrue dicit expulſũ licet ſubdite tibi textus petitõnis explanet · tñ paulo iudicauimus aptius retexendã · aſſerit nãqꝫ a quinciano fratre et coepo noſtro in loco ſuo quibuſdã ſe ſuis ordinandis negocijs relaxatum · egritudiniſqꝫ cauſa per duoꝝ menſium ſpacium ſue ſe eccĩe defuiſſe · cuius rei occaſionẽ captantẽ p̄dictuꝫ fratrem noſtꝝ · aliũ loco eius illic preſbiteꝝ ordinaſſe · Hortamur itaqꝫ fraternitatem tuam vt cauſam eiꝰ ſollicite diſtricteqꝫ perquiras · et ſi manifeſte egritudinis ſicut dicitur cauſa eccleſie ſue defuiſſe eum repereris nullũ ei ex ordinacõne alterius preſbiteri permittas p̃iudicium generari · ſed in loco ſuo ſine aliqua eum fac dubietate reſtitui · et infra · Illud autem caritatẽ tuã ſpecialiter ammonemus · vt ſi vera fuerit hmõi ſuggeſtio atqꝫ in ſuo ordine fuerit reſtitutus · de p̄ſbitero qui in loco eius ordinatus eſt ſubtiliter diſtricteqꝫ debeas eſſe ſollicitus · et ſi quidem ſine datione aliqua ad eundem ordinem puenerit vt in ſimoniacã hereſim nõ potuiſſꝫ

Cum pcuſſio · purgacõne · id ẽ ꝑbacõne ȷ · e · aduerſitas · Flagellatis · ſufficiẽter ſ; non ſufficientẽ afflictis addi pt̃ ut · xxi · q · v · ſi q̃s cũ iuſſlibꝫ et ẽ ar · q̧ poſt penitẽtiã non pt̃ q̃s de crimine accuſari ſimiliter nec duplici dãno puniri debꝫ q̃s · ff · ꝯ iur · ꝯ iur · ff · ꝯ ɔdic · ob · ca · ſi pecuniã · · ſ · vl · ſimiliter pena non debꝫ ꝟti ꝯ culpã vt · s · di · v · baptizari · ⁊ · c · ad eius · Afflictõ · s · iij · q · ix · indicas · eꝫ ꝯ iud · at ſi clerici · s · di · v · c · i ·

Preſentiũ · ꝑ duorũ · item fõte ſi ꝑ vnũ ut ȷ · e · ſi q̃s in clero · Per duorũ · ar · h̃ ſumit · M · q̧ ſi eps ĩde terminate licẽtiauit clericũ non vidꝛ eũ licenciaſſe vltra duos mẽſes · ſ; tñ h̃ ẽ referẽdũ ad arbitrium boni viri cõſiderato negocõ ar · ff · ꝯ · ꝟ · q̃bli · oti · nuꝰ · ad h̃ · c · bene fac · ff · ꝯ re · mili · q̃ omeatꝰ · nã ibi dꝛ q̧ ſi aliquis abeſt ultra ſtatutũ tps ꝑ deſtore habẽt ſimile bonũ · xxi · q · ij · placuit · p̃t tñ ꝑ modicũ tps purgare moram · lxxxviij · di · plaitũ · ñ eñ feſtiabit iudex ad ſniaꝫ ubi iuſta cã q̃s abſuit ut · ff · de dã · iſfec · ſi ſinita · ſ · ſi forte licet etiã ad ꝑfixũ terminũ reus nõ veniat ſ; habebit' racõ viarũ temporis et egritudinis et alteriꝰ impedimẽti ut · ff · de vacac · mu · tpus · ff · ex q̃ · ca · ma · ſi cui · ſ · i · ꝑt eñ abſens hr̃e iuſtã excuſacõꝫ vt eꝫ de elite nõ ɔte · q̃m · lex dicit q̧ ſi quis ꝑ licẽciã abeſt ſi vſqꝫ ad q̃nquẽnium

incidere in aliã quacũqꝫ vacãtẽ ecclesiã eũ volumus ordinari. Si autẽ i eũ quippiam qḋ aũtat dñs tale fuerit reptũ. ipo etiã pſbiteratus honore vel ordie puet. quẽ nõ cauſa replẽde nccitatis eccie ſed ſola comprobatur ambitione ſuſcepiſſe.

Itẽ nicolaus pp alumo iouanẽſi archiepo

Pro infirmitate corpis ſeu egritudie pontifices nõ ſũt abiciendi nec in eoꝝ locum alij ſũt ſubſtituẽdi.

Pontifices qui aliqua occupãtur infirmãte vł egritudine abiciẽdi nõ ſũt. nec alios in loco eoꝝ ↄſecrari oportet niſi ex hac fuerit luce ſubtracti. ꝗ ſi de miniſterio ſibi ↄceſſo ↄqueruntur. q̃ licita ſunt ſacerdotes expleant. In hijs vero que hijs pſumere nõ licet vicinoꝝ vſqꝫ ad recipiẽdã ſanitatẽ epoꝝ auxilia ſbrogẽtur. ⁊ hꝰ cũ cautele ſtudio pagãt. ne p neceſſitatis occaſionẽ pſũpcõis pullulet ambitio. Epos vero q̃ dñici gregis ſuſcipiũt curã atqꝫ ſollicitudinẽ ab adminiſtracõne eoꝝ diſcedẽ nõ oportet. vt accepti talenti pulchritudo nõ deleatur. ſꝫ i certamie eoꝝ ſalubriter augeatur et triplicetur fructus. Item ex epła cipriani epi et martiris

Viuente epo alius cedere nõ valet.

Factus eſt cornelius epus de dei et xpi eius iudicõ et de clericoꝝ pene omniũ teſtimonio. de plebis q̃ tunc affuit ſuffragio. de ſacerdotuꝫ antiquoꝝ et bonoꝝ viroꝝ ↄſenſu. cum nemo ante ſe factus eſſet cũ fabiani locus id eſt cũ locus petri et gradus cathedre ſacerdotalis vacaret quo occupato cleri et dei volũtate atꝫ omniũ nroꝝ ↄſenſione confirmato quiſquis iã epus fieri voluerit foris fiat neceſſe eſt. nec habet eccleſiaſticã ordinacõneꝫ qui eccie nõ tenet vnitatẽ. quiſquis ille fuerit licet de ſe multũ iactãs et plurimũ ſibi vendicans pphanus eſt. alienus eſt. foris eſt. et cũ poſt primuꝫ eſſe nõ poſſit quiſquiſ poſt vnũ qui ſolꝰ eſſe debet factus ẽ iã nõ ſecũdꝰ ille ſꝫ nullꝰ eſt. Item eiuſdem.

Qui in locũ viuẽtis irrepſerit nõ ẽ epus.

Nouacianus epus nõ ẽ qui cornelio epo in eccleſia a ſedecim coepis facto adulter atqꝫ extraneus epus fieri a deſertoribus per ambitũ nititur. et cũ ſit a xpo vna eccia p totum mundũ in multa mẽbra diuiſa. Item epatus vnus multoꝝ epoꝝ ⁊ ↄcordi numeroſitate diffuſus. ille poſt dei tradicõnem poſt connexã et vbiqꝫ cõiũctã catholice eccie vnitatẽ humanã conat̃ ecciam facẽ ⁊ p plurimas ciuitates nouos ſuos apłos mittit vt quedam recentia iſtitutioni ſue fundamenta ↄſtituat. cũqꝫ iam pridẽ p omes puicias et p vrbes ſingulas ordinati ſint epiſcopi i etate antiqui. in fide integri. i pſſura pbati. in pſecucõne pſcripti. ille ſup eos creare alios pſeudo epos audet. q̃ſi poſſit aut totũ orbẽ noui conatꝰ obſtinacõne pagrare. aut eccleſiaſtici corpis et ordinis compagine diſcordie ſue ſeminacõne reſcindere. neſciẽs ſciſmaticos ſemp inter inicia feruere. incremẽta vero habere nõ poſſe. nec augere qḋ illicite ceperint. ſed ſtatim cũ praua ſua emulacõne deficere. ⁊ infra. Qui ergo nec vnitatẽ ſpũs nec ↄiũctõeꝫ pacis obſeruat. et ſe ab eccie vinculo et a ſacerdotum collegio ſepat epiſcopi nec poteſtatẽ pt hr̃e nec honorem. q̃ epatꝰ nec vnitatẽ voluit hr̃e nec pacẽ. Idem ad papinianum.

Non eſt in eccia qui cũ epo pacem nõ habꝫ.

Scire debes epm in eccia eſſe et ecciam in epo et ſi quis cũ epo nõ ſit in eccia non eſſe. et fruſtra ſibi blandiri eos qui pacẽ cũ ſacerdotibꝰ dei nõ habẽtes obrepũt et latẽter apud quoſdam ſe comũicare credũt. qñ eccia que catholica vna eſt. ſciſſa non ſit neqꝫ diuiſa. Idẽ.

Suo iuri quis credere non debꝫ.

Quam piculoſum ſit in diuinis rebus vt

non reuertitur punitur. vt. C. de aduoca. diuꝰ iud. l. vl. Jo.

a In aliã. ar. ꝗ ſi ↄceſſo alicui ecciam qui ab eo euincitur teneoꝛ ei aliã ↄcedere ut ex̃ de pben. inter cetera. q: iuuari nos non decipi bñficijs oportꝫ. ff. ↄmod. in ↄmodato. § penł. ↄ. e. oñis. et. c. paſtoralis et ẽ ↄtra illud qḋ lex dicit ꝗ donator non tenet de euictione ut. ff. de edił. edic. ad res donatas. § hꝫ non dr epus donare. q: necẽ habꝫ ↄcedere ecciaꝫ et i neceſſitatibꝫ nemo libalis exiſtit. ff. de ad i. le. rẽ legatã. tñ de dolo poſſũ agẽ ↄt̃ donatorem michi ſcient' det rem alienã vt. ff. de donac. ariſto. § vlti. Item ſi aliquis p violẽtiã expellitꝛ ab eccia non habꝫ recurſũ ad epm ſicut nec ẽptor ad venditorem in hꝰ caſu vt. C. ḋ act'. emp. l. expulſus. Et nota ꝗ. c. ſp ad hꝰ ↄſueuit induci ꝗ ſpoliatus a iudice non poſſit petere reſtitutõnem ut. ij. q. i. notũ. iudex eñ facere ñ dr violẽtiam vt. xxiij. q. ij. c. i. ff. qḋ me. cã. l. iij. ſp eñ p facto ſuo pſumitur niſi poſſit ḋ dolo argui ut. ij. q. vi. hoc etiam.

b Pontifices. q̃ licita ſũt. ut miſſã canere et pdicaẽ xcv. di. ecce

c Sacẽdotes. id eſt archidiiacomi vel decani qui vicarij ſũt epi. xxv. di. plectis.

d Non licet. in hijs que ſpectant ad officiũ epale qḋ eſt. lxviij. di. quãuiſ.

e Vicinorũ. ſic. lxv. di. ſi forte.

f Vſqꝫ. ſic. C. ḋ cur̃. fur̃. cũ alijs.

g Cũ cautele. id ẽ pſtabit caucõnẽ de bonis eccleſie non vſurpãdis. io.

h Cautele. id ẽ pſtabit caucõnem ꝗ ex hꝰ nullũ ius ſibi vendicabit et ar. ẽ ꝗ quis pro poſſeſſore habetꝛ ex eo ꝗ fuit i poſſeſſiõe ñ ↄteſtacõ pceſſẽit ut hꝫ ⁊. s. xxiiij. di. pſbiteri. et ex̃ de iurpa. ex lr̃is. ar. ↄt̃. ex̃ de offi. deł. ↄſultacõibꝫ. ex̃ de reſti. ſpoł. olim. iij. x. q. iij. quia. Jo.

i Factus ẽ. que tũc. hꝫ videtꝛ ꝗ abſẽtes nõ ſũt vocãdi ad electionẽ et. x. q. ij. hoc ius. et ex̃ de ſen. et re iuḋ. cũ olim. maxie ſi ſint remoti ut ex̃ de elec. cũ inter. imo etiã ſi in ortis ſint nõ videtur vocãdi vt. ij. q. vi. § biduũ ſuffic̃ eñ ad citacõꝫ pulſacõ cãpane ut ex̃ ḋ offi cuſto. c. i. et. ij. ex̃ de elec. in cauſis. et lex dicit ſolos illos vocandos qui ſũt in vrbe. ut. C. de leg̃. l. vlti. li. x. ꝗ autem vocãdi ſint abſentes pbat̃. lxiij. di. quãto. alioq̃n plus nocet cõtẽptus vnꝰ q̃ ↄtradictõ multorũ ut ex̃ ḋ elec. ꝗ ſicut. et. c. cũ nob olim. nam remoti ſũt vocãdi ubi tractatur publica vtilitas ut. C. de ḋ cur̃. curialeſ. ij. li. x. ſo. ſp vocandi ſũt ubi ↄmoḋ pñt vocari ut ex̃ de elec. ꝗ ſicut. § ſi abſentes non pñt intereſſe reliq̃ pñt eligẽ ut ibidẽ dr tñ ſi aliq̃s non pt intereſſe ſi ſuo iuramẽto ſidẽ ḋ hoc fecerit reliquit̃ p pcuratorẽ eligẽ q̃ ſit ḋ collegio ex̃ de elec. q: ppter. ex̃ puinciã tñ nõ ſũt vocãdi. vt ex̃ ḋ elec. corã. q: pt abſens hr̃e iuſtã excuſacõnẽ ut. ex̃ ut lite nõ ↄteſta. qñ frequẽter. hodie autẽ ſup iſta vocacõe ſuffic̃ cõſuetudo ecciãrũ p decre. ex̃ de elec. in geneſi.

k Quo occupato. id eſt canonice ſumpto.

l Confirmato. g̃ electõ pape eſt ↄfirmãda. hoc tñ non ẽ verũ et ſpẽale eſt in eo q: cũ eligitur ↄfirmatur et ↄfirmãdo eligit̃ ut. xxiij. di. in nomine domini.

m Ordinacõne. ar. ꝗ q̃ ab intruſo ſiũt non tenẽt. ut. xij. q. ij. alienacõnes. et. ix. q. i. ordinacõnes.

n Sed nullus. ar. ꝗ nullus ẽ qui malus ẽ. ſi. ex̃ de trãſlac. inter corporalia. ſic. ij. q. vij. non omis. et. xix. di. ſcḋm ar. ↄt̃. i. q. i. ꝗ quidã

o Nouacianus. diuiſa. xxiiij. q. i. loq̃tur.

p Humana. id eſt non ſpũale.

q Inicia. ar. ↄt̃ nouicios mgrõs qui pmo feruent et poſtea deficiũt. xxiij. q. iiij. diſplicet. et. c. non inuenitur. et. c. ſi eccia. imo a minimis eſt incipiẽdũ. ut. xlix. di. ſicut. ↄt̃. ibi ſolutũ ẽ. hꝫ dr. eccia epſ

r Scire. in eccia. s. vi. q. ij. ſi tñ. alibi ẽ idem ꝗ eccıaſtici viri ut. s. lxiij. di. c. i. alibi ponitur p maiori pte ut. s. lvi. di. apłica. qñqꝫ

pro cōgregacōne fideliū.ꝫ.de cō. di. .i.ecc̄ia. ⁊ dic per exempla varias ſignificationes. vt ex̄ de teſta. relatū. et ex̄ de vſu pall. .c.i.et ex̄ ꝺ v. ſig.

a Dcū clerici. Dam periculoſū. ar. ꝙ qui iuri ſuo renūciat illud repetē non p̄t. ꝫ. e. eos. xxiij. q. .iiij. ſi illic. ff. de ſucce. edic. l. i. §. q ſemel. ⁊ C. ꝺ pac. poſtquam. ꝫ. e. hoc nequaꝗ̄. et. ff. de edil'. edi. queritur .§. ſi venditor. vbi dicit̄ ꝙ remittētibus actiones ſuas non eſt regreſſus dādus. et. xcij. di. ſi quis ep̄s. xviij. .q. vl. dudū. ⁊ no. .vi. q. .iij. deniqꝫ.

b ¶ Primat⁹. iuſ ergo primogenitore vt dicunt eſt tꝭs digtas ꝙ primogeniti p̄ alijs i feſtis ſacrificia offerebant et ꝙ ſedebāt ad dexterā pr̄is ⁊ ꝙ cibos duplicatos recipiebant et dicit gandulfus. eſau omiſiſſe ſymoniā quia illud iuſ ſpirituale erat quod vēdidit ꝭ ē otra eū. i. q. i. q̄ ſtudꝫ. vbi dicit̄ ꝙ giezi fuit p̄m⁹ q̄ cōmiſit ſimoniā ꝭ nunquid peccauit iacob emēdo. nō. qꝛ ḡtis fuiſſet hoc daturus. vel q̄a redemit id qꝺ ſibi diuinitus erat debitum. extra de diuorť. gaudemus.

c ¶ In diuinis. tēpore piculi vt. ꝫ. e. ſuggeſtum.

Deniqꝫ. ſuoꝝ ſeꝫ filio ſalomonis. et ē ꝭ. ar. ꝙ filij regum iure debēt eſſe r̄ges. ar. otra. vi. j. q. i. moyſes. et. xciij. di. legimus.

d ¶ Quod iſtem qui. ar. ꝙ ideꝫ eſt ꝓplꝰs qui fuit āte mille annos. ſic. xvi. di. habeo. et .ff. de iud. ꝓponebatur. ꝭ otra. iſti fuerūt āte tps xp̄i vltra caſpios montes tranſlati. ꝭ dic ꝙ adhuc ſeq̄bantur eoſ multi in vicijs ſuis. vnde illi

quis cedat iuri ſuo et ptāti ſcriptura ſacra declarat. cū eſau p̄mat⁹ ſuos inde pdidit. nec recipe vł petere poſtmodum potuit qꝺ ſemel ceſſit.

¶ Idē **Perditionē ſibi acquirūt qui ab ep̄is recedētes vnitate eccleſie ſcindunt**

Deniqꝫ ꝙ̄ ſit inſepabile vnitatis ſacramētū et ꝙ̄ ſine ſpe ſint et pdicōem ſibi maximā de indignacōne dei acquirāt. qui ſciſma faciūt et relicto ep̄o aliū ſibi foris pſeudo ep̄m conſtituunt. declarat ſcriptura diuia in libris regū. vbi a tribu iuda et beniami decē trib⁹ ſciſſe ſunt. et relicto rege ſuo alterum ſibi foris conſtituerunt. Et indignatus eſt inquit dn̄s om̄i ſemini iſrahel et demoliuit eos ⁊ dedit eos i direpcōneꝫ donec abiceret eos a facie ſua. qꝛ diſſipatus eſt iſrahel a domo dauid et oſtituerūt ſibi regē iheroboam filiū nabath indignatū eſſe dixit dominū et eos in pdicōeꝫ dediſſe. qꝛ ab vnitate diſſipati alterū ſibi regē cōſtituiſſent. et tanta indignacō dn̄i extit aduerſus illos q̄ ſciſma fecerūt vt etiā cū hō dei ad iheroboā miſſus eſſet q̄ ei peccata ſua exprobraret atqꝫ vltionē futurā prediceret. panem apud illos edere et aquā bibere vetaretur. qꝺ cū nō cuſtodiſſet ⁊ cōtra p̄ceptū dn̄i prādiſſet. ſtatim ꝺ̄ina cēſura pcuſſus ē. vt inde r̄grediēs ipetu ac morſu leonis in itinē necaretur. Sꝫ adhuc in euangelio ſuo dn̄s maiorē intelligētie ſue lucē māifeſtat. ꝙ ijdē qui tūc ſe a tribu iuda et beniamin ſciderāt et ierosolimis relictis in ſamariam ſeceſſerāt inter pſeudo ꝓphetas et gētiles cōputarētur. nā cū primū diſcipulos i miniſteriū ſalutis mitteret mandauit ⁊ dixit in viam gētiū ne abieritis et in ciuitatem ſamaritanoꝝ ne intraueritis. ad iudeos p̄uſ mittēs gētiles adhuc preterire iubet. Addēdo aūt ⁊ ciuitatē ſamaritanoꝝ debere obmitti vbi erāt ſciſmatici. oſtēdit ſciſmaticoſ gētilibꝫ adequari. Et poſt pauca. Qꝺ vero eūdē quē nos deū patrē eundē filiū eundē ſpiritū ſanctū noſſe dicūtur. nec hoc adiuuāe tales p̄t. nā etiam chore dathan et abiron cū ſacerdote aarō et moyſe eūdē deū nouerāt pari lege et religione viuētes. vnū et verū deū q̄ colēdus atqꝫ inuocādus fuerat inuocabāt. tn̄ qꝛ loci ſui miniſteriū trāſgreſſi et otra aaron ſacerdotē qui ſacerdotiū legitimū dignacōne dei atqꝫ ordinacōne pfecerat ſacrificādi ſibi licentiā vēdicauerūt. diuinit⁹ pcuſſi penas ſtati pro illicitis conatibꝫ penderūt. nec potuerūt rata eſſe et ꝓficere ſacrificia irreligioſe et illicite et contra ius diuine diſpoſicōis vel diſpenſacōis oblata. Thuribula qꝫ ipſa in quibꝫ incēſū illicite fuerat oblatū ne in vſū de cetero eſſent ſacerdotibus. ſꝫ potius indignacōis et vlcōnis diuine memoriam corrigendis poſteris exhiberēt iuſſu dn̄i oflata atqꝫ in igne purgata i laminas ductiles pducūtur et affiguntur altari ſcd̄m qꝺ loquit̄ ſcriptura diuina. Memoriale inquit filijs iſrahel. vt non accedat quiſꝙ̄ alienigena qui nō eſt ex ſemine aaron imponere incēſū an̄ deū vt nō ſit ſic chore. et tn̄ illi ſciſma non fecerant nec foras egreſſi otra deum ſacerdotes impudēter atqꝫ hoſtiliter r̄bellauerāt qꝺ nūc hij ecc̄iam ſcindētes et contra pacē atqꝫ vnitatem xp̄i rebelles. cathedrā ſibi oſtituere et primatū aſſumere ⁊ baptizādi atqꝫ offerēdi licētiā vendicare conātur ¶ Item leo. iiij. nonomi duci britanie.

Non eſt defēdendus q̄ locū viuētis inuadit

Non furē nec latronem qualē giſlardū eſſe ſentim⁹ in nanetica ſede qui viuētis qꝺ non licuit locū non timuit vſurpare ꝑ cuiuſcūqꝫ muneris donis vltra deberes defenſare. ¶ Itē euariſt⁹ papa omnibus ep̄is.

Nō licet ep̄o ecc̄iam ſuā dimittere

Sicut vir nō debet adulterare vxorē ſuā. ita nec ep̄us ecc̄iam ſuā. id eſt vt illā dimittat ad q̄ꝫ oſecratus eſt abſqꝫ ineuitabili neceſſitate aut apoſtolica vel regulari mutacōne. vt alteri ſe ābitus cāiūgat. et ſicut vxori nō licꝫ dimittere virū ſuū vt alteri ſe viuēte eo matrimonio ſociet. aut eū adulteret licet fornicatus ſit vir eius. ſed iuxta ap̄lm aut viro ſuo debet recōciliari ā manē innupta. ita ecc̄ie nō licꝫ dimittere ep̄m ſuū aut ſe ab eo ſegregare vt alterū viuēte eo accipiat. ſed aut ip̄m habeat aut innupta maneat id eſt alterū epiſcopū ſuo viuēte nō accipiat. ne aut fornicacōis aut adulterij crimē incurrat. Si vero adulterata fuerit id ē ſi ſe alteri oiunxerit aut ſup ſe alterū ep̄m adduxerit ā eſſe fecerit vel deſiderauēit ꝑ acerrimā penitentiā aut ſuo recōcilietur ep̄o aut innupta permaneat ¶ Ep̄m vero oportet oportune ⁊ importune atqꝫ ſine

ijdem dicebantur eſſe cum eis vt. i. .q. i. cito.

f ¶ Adequari. xxiiij. q. i. non affera muſ. otra. ibi dicit ſciſma graui⁹ eſſe pcc̄m. ꝭ expone ḡuius. id eſt piculoſius. xxxij. q. iiij. nemo.

g ¶ Memoriale. hec q̄ gn̄ant materiam mali iubent̄ publice exponi vt alijs terror icutiat̄ vt ꝭ. et. xix. q. iij. mandamus. q̄nqꝫ iubētur deſtrui ne refricent facti memoriam. xv. q. i. mulier. io.

h ¶ Sciſma. ita magnū vt iſti nouaciani nouam eccleſiam fecerunt.

Non furem. id ē nō inuaſorē. furtū eīn nō cōmittitur in re immobili. inſti. de vſucap̄. §. ꝙ autem

Sicut vir. adulterare. id ē dimittere.

i ¶ Adulteret. id ē dimittat fornicātem. vxor p̄t dimittē virum ob fornicacōem ſicut vir vxorē qꝛ nō ad imparia iudicant̄. xxxij. q. i. ſi quis vxorē. ꝭ nō p̄t eā dimittē vt alteri adhereat.

m ¶ Adulterata. ergo ecc̄ia p̄t relinquē et vniuerſitas. ar. ff. ꝺ orig. iur̄. l. ij. §. idem et ecōtra illud. ff. de dolo. ſi ex dolo. ubi dꝛ ꝙ mūicipes nō pn̄t facē dolū ſupple de facili. ꝭ nūquid p̄t ecc̄ia vel ciuitas excōicari. dico ꝙ non. vt. xxiiij. q. iij. ſi habes. ꝭ maiores ꝺ ecc̄ia pn̄t excōicari vt ex̄ de ſymo. venies .ff. de cōdi. et demō. municipibꝫ. et. xliiij. di. cōmeſſacōes. dico enim ꝙ ſi ecc̄ia vel ciuitas poſſet excōicari ſequētur abſurditas. nam omībꝫ illis mortuis et alijs ſubſtitutis eſt eadem ecc̄ia ḡ adhuc eſſet excōicata ſi ꝑores canonici non petiuiſſent abſolucōeꝫ adhuc de ꝭ notaui. xij. q. ij. ep̄us qui. ij.

Ego·M·ta·dico·q̃ nõ p̃t hodie collegiū excõicari p decre·ex̃ de ſen· ex·romano·§·vniūſitatē· ꝯgatus dei et tñ ē iudex ordinari⁹ vñ p̃tꝫ
a ¶ Vt legatū·epus dꝛ le ꝗ legatus pape eſt iudex ordinari⁹ vt
p ¶ Ecce·ſed illud gregorij·s·e·c·ſcripſit· ꝓcõſul
c ¶ Si vero· hoc hētur in originali vñ h̃ extractū ē
e ¶ Petierit·ergo nulli īfirmo dã d⁹ eſt coadiutor niſi h̃ petat.ꝫ.e·q̃ liter·et·c·quamuis·s·e·ſcripſit·ar·oꝫ·ex̃ d̃ eccle·edifi· ad audiam·
Non aūt·nouo·§ ɔtra ī nullius pſona eſt obmittendum qđ ſtatutis generali/bꝫ ɔtietur·lxi·di·miram̃·§ illud nõ fit ꝓpt̃ vtilitatẽ pſone ſꝫ ecc̃ie·
f ¶ Vt non ſuccederet·ſic g̃ vterqꝫ in ſolidū eſt epus ſi·xxi·q·i·relacõ· ꝛ vterqꝫ p̃t hõieꝫ per ſe ſoluere vel ligare·ff·de admi ſtra·tu·ſi plures· ·ff·de exercito·l· ·i·§·ſi plures·et ·ff·de offi·ꝓ ɔſu· ·l·i·§ nūq̃d quem vnus ligat p̃t alt̃ ſoluẽ· et vid̃ ꝙ ñ qꝛ pares ſunt· vñ vid̃ ꝙ ſnia ꝓ reo teneat· ff·d̃ re·iudi·īter pares·Itē ſi ſimul ferãt ɔtrarias ſnias cui⁹ ſententia tenebit·vid̃ ꝙ mutuo ſe impediant· ff· de vſufruct·quotiēs·et hec forte vera ſūt vbi ſimul adminiſtrant·§ h̃ forte valeri⁹ ceſſit adminiſtracõni auguſtini qꝛ facilius expeditur admini ſtracõ p vnū quã p plures·ff·de admini·tu·l·iij·§·ul· vel dic ꝙ licꝫ vt̃/qꝫ hēat commū ꝛ iuriſdictionem in ſolidum tamē vn⁹ ſine altero non p̃t iudicare ad inſtar pluriū iudicū vt ·ij·q·vi·§·diffinitiua·v̈·ſi plures· ex̃ de offi·deleg· ·c·cãm·niſi aliter fuerit eis ɔceſſū a papa ſic̃ qñqꝫ fuit in duobus legatis alemanie·§ tñ ex h̃ poſſet oriri diſcordia vt queꝫ vnus ɔdemnaret alter abſolueret· Itē nunq̃d eodem modo poſſent eſſe duo apl̃ici· ar·ꝙ

intermiſſione ecc̃iam ſuã docere eã qꝫ prudēter regē et amare vt a vicijs ſe abſtineat et ſalutem cõſequi poſſit eternã· et illa cū tãta reuerētia eius doctrinã ſuſcipe debet eūqꝫ amare et diligē vt legatū dei et p̄conē veritatis· ¶ Ecce hijs auctatibꝫ patēter oſtēditur ꝙ epo viuēte alius ſupordinari nõ poteſt·nec ec̃ p eius egritudine· Sꝫ illud gregorij intelligendū ē qñ ille q̃ egrotat aliū ſibi ſubſtitui nõ rogat Ceterū qñ aliquis vel ſenectute vel infirmitate grauatus ſuſceptū officium adminiſtrare nõ valet·ſi aliū ſibi ſubſtitui petierit racõnabilit̃ fieri p̃t·Vñ in eodem capitulo ſequit̃ Si vero iſdē iohãnes fortaſſe pro moleſtia ſua petierit ut ab epiſcopij honore debeat vacãe eo peticõꝫ ſcripto dãte ɔcedēdū ē·aliter id facere nõ valem⁹ ¶ Hic etiã beatus auguſtinus epo ſuo nondū defuncto ſꝫ ſenectute grauato cathedrã epalē ſuſcepit· ¶ Vñ in ep̃la paulini ad romanū legitur·

Auguſtinus non tam ſucceſſit q̃ acceſſit·

Non aūt hoc tantū ſcripſimus gratulãdū ꝙ epatū auguſtinus accepit·ſꝫ ꝙ hãc curã dei grã meruerit affricana ecc̃ia vt verba celeſtia auguſtini ore p̄cipet q̃ ad maiorē dñici muneris gratiã nouo more ꝓuectus ita ɔſecratus eſt vt nõ ſuccederet in cathedra epo ſed accedēt·Nã incolumi valerio iponenſis eccleſie epo coepus auguſtinus ē ¶ Hoc idē ꝓbatur auctate beati gregorij q̃ ariminenſi epo dolore capitis laboranti alterū ſubrogauit·ita ſcribēs in regiſtro ſuo capitulo·ccxxxviij·

Epo g̃uato infirmitate alius ſrogari p̃t·

Qualiter ordinati a nobis ſacerdotis corpis qꝛ id notū eſt impediente moleſtia ariminēſis ecc̃ia paſtorali hacten⁹ ac ſacerdotali ſic regimine deſtituta·dudum fraternitas vr̃a cognouit quem dudum habitatoꝝ loci illius precibus permoti ſepi⁹ hortati ſumus vt ſi d̃ eadem capitis qua tenebat̃ moleſtia melioratū ſe eſſe ſētiret ad ſuã auxiliante deo reuerteretur eccleſiã·q̃ datis indutijs in hoc quadriennio exſpectatur queꝫ dū cleri vel ciuiū huc venientiū·noſqꝫ p̄cibꝫ vrgētiū inſtãtius hortaremur vt ſi valeret cū eis auxiliãte deo remearet datis ſcriptis·ſupplicatione nos petijt vt quia ad eiuſdē ecc̃ie regimē vel ſuſceptū officiū p eadē qua detinebatur moleſtia aſſurgere nullatenus poſſꝫ·ecc̃ie xp̄i ep̄m ordiare debere m⁹·vñ qꝛ cūctaꝝ ecc̃iaꝝ iniuncta cura ſollicitudinis nos cõſtringit ne diutius gregi fideliū deſit paſtoralis cuſtodia illorum precibus et huius ex ſui impoſſibilitate renunciacõne cõpulſi viſum eſt nobis eidē ariminēſi ecc̃ie debē ep̄m ordinari et datis ex more p̄ceptis clerū plebemqꝫ eiuſdem ecc̃ie nõ deſtitimus ammonere quatinus ad eligēdum ſibi antiſtitē ɔcordi ꝓuiſione ɔcurrãt·Hortamur ergo vt fratenitaſ veſtra eū quē vno ɔſenſu oẽs elegerit·ſicut et ipi a nobis popoſciſſe noſcunt̃ ad ſe faciat euocari·quem cauta ex oībꝫ examinacõe diſcutite·et ſi in eo que in textu eptatici ɔtinētur minime dño opitulãte fuerit repta atqꝫ fideliū pſonaꝝ relacõne eius q̃ꝫ vita uob placuerit ad nos eum cum decreti veſtri pagina additaqꝫ teſtificacõnis ep̄la deſtinate·quatinus eiſdē a nobis eccleſie dño diſponente conſecretur antiſtes· ¶ Itē ex eodē capitulo·cc· xxxiij·ad eleutheriū ep̄m De eod·

Quamuis ſit triſte nobis valde qđ loquimur·atꝫ fraterna nos ɔpaſſio potius arguat q̃ aliq̃d de auditis diffinire permittat·ſuſcepti tamē ſollicitudo regiminis cor noſtrum inſtanti pulſat aculeo·magna nos eccleſijs cura ꝓſpicere ne qua earū poſſit vtilitas deperire ·puenit igitur ad nos quibuſdam referētibꝫ quedã ep̄m ita paſſionem capitis incurriſſe vt qđ mente alienata agere ſoleat gemitus et fletus audire ſit·ne ergo langueſcente paſtore grex qđ abſit inſidiatoris laniandus dentibus exponatur· vel ecc̃ie ipius vtilitates depereant cauta nos neceſſe ē prouiſione tractare et ideo quia viuentē ep̄m ab officio ſuo nccitas infirmitatis nõ crimen abducit· aliū loco eius niſi recuſante eo nulla ſinit racõ ordiari· Sꝫ ſi interualla egritudinis hr̃e

non·s·e·factus·et dñs tñ vnū ɔſtituit·xxiij·q·i·loq̃tur·ꝛ·c·quicūqꝫ quidam ɔtra·imo videt̃ ꝙ nõ p̃t diſpēſari·xxv·q·i·ſunt quidã·p̄terea qꝛ vna ē ecc̃ia catholica et vnū caput et tñ plures impatores fuiſſe legimus·xxi·di·nūc autē·§ h̃ non ē ita·qꝛ offenderet̃ illa regula vnam ſanctam catholicam ꝛc·xxiij·di·qui epus·Itē nunquid papa p̃t renūciare·vtiqꝫ·nã marcellus renūciauit·xxi·di·nūc autẽ·et clemens papa·§ p⁹ linū ꝛ cletū iterū accep̄ cathedrã·viij·q·i·ſi petrus·
h ¶ Accederet· videt̃ tñ ꝙ aug⁹ in adminiſtracõne fuit minor·xl·di·ante omnia·in fi· qꝛ ut vid̃ in cã neceſſitatis vn⁹ ep̄s erit vicarius alterius ne ſit ibi mõſtrum habēs duo capita·ꝛ ex̃ de offi·ord· qm̃ in pleriſqꝫ·
Qualiter·quadriēnio quadriēnium ei datur ut poſſit abeſſe ex cã curacõnis·§ annus ei datur tãtū ad experiendum ſi poſſit celebrãe·s·di·xxiij·ɔmuniter vel etiã·xxx·dies vt·ꝫ·q·ij·c·vl·poſtus debuiſſet iſte ep̄us fugiſſe romã ꝓ ſanitate recuperãda ſicut cõis filius·vt·xxiij·di·ɔmunis·ꝛ ē h̃ ar· ꝙ rome eſt ſanum morari·
i ¶ Datis·ergo in ſcriptis faciēda ē renunciacõ· alias non tenet·s·e·q· ·§·ecce qđ falſū ē cū etiã ſolo facto poſſit aliquis renūciare vt ex̃ de app· ſollicitudiem ꝛ ex̃ d̃ hijs q̃ ſi·a ma·p·ca·ex ore ꝛ ec̃ ſol̃ vbiſ vt·C·de pac· poſtq̃·h·
k ¶ Compulſi·abſolute ponitur ille nominatiuus et ñ habet verbum·
l ¶ Eptatici·epta id ē ſeptē ꝛ theca qđ ē ꝓoſicõ vñ eptaticū id ē repoſicõ·vij·librorum ·s··di· xlix ·hinc eteni ſunt·v·libri moyſi et liber ioſue et liber iudicū
m ¶ Decreti·in q̃bus teſtetur d̃ examinacõne et vita elect ·lxi·di·catinenſis·
Quãuis triſte

data peticōne non tpe furoris • nam tūc nō teneret renunciacō • xviij •
• q • ij • conſaldus • equitate ſuadente licet ius deficiat cogit̃ renūcia
a ¶ ſateat̃ • iſte re • cū alijs in h̃ ꝓſit ꝛ ſibi ñ nocz • ar • ff • d̃ aqua
plu • ar • in ſumma • § • item varus • et • ff • locati • ſi quis domum •
b ¶ Miniſtrētur • ſʒ ꝓ crimine remoto nō miniſtrant̃ ſupius q: male
meriti publica egeſtate debent laborare • vt • ff • d̃poſiti • bona fides • imo
a minis eſt recipi
endum • vt • xlviij •
di • ſicut •
c ¶ Eligēda • ar •
ōtra • s • di • lxxix • ſi
q̃s p̃pa • ex̃ d̃ pac •
accepim⁹ • et d̃ cō
ceſ • p̃ben • et eccīe
non vacan • nulla •
ſʒ omīa illa ōtmēt
ius cōe • vel dic ꝙ
ille fuit elcūs ſub
hac cōdicōne • niſi
ſupſtes conualue
rit et tunc eo ōua
leſcente irritatur
electio eo mortuo
demū ōfirmatur
ar • ꝫ • e • paſtoralis •
• lxi • di • ſtudij • ex̃
de elec • cum terra
• lxxxv • di • florēti
nū • et ē ſi • C • d̃ cu •
ſuſ • cū alijs • Quī
dam dicūt ꝙ mō
ad adminiſtracōēz
eligitur ſʒ eo moꝛ
tuo in epiſcopum
d ¶ Alios • ꝫ • xxi •
• q • ij • ſic • ōtra • ſʒ di
cas talem eſſe co
adiutorem vel ſo
cium non p̃latum •
vel loquit̃ de ec
cleſijs cōuentuali
bus vel qñ ſuffici
unt facultates • ſic
• xciij • di • dyacom •
• ij • et de ōſe • di • i •
• c • hoc quoqʒ • et •
• c • epiſcopus deo •
Illud • eliſe⁹ •
p hoc dicūt
quidā loqui de in
firmo qđ falſum ē
q: infirmus ñ con
ualuerit non cele
brabit • ꝫ • c • q • ij • in
literis •
Nichil • noſcā
tur • id eſt ne inex
pleta remaneant •
g ¶ Vel p̃ſbro •
p̃ſbr ḡ p̃t ſupplē
miſſam ab epiſco
po inchoatā • ar • h̃
et • xxv • di • c • i • vbi
d̃ ꝙ archip̃ſbiter
ſupplet defectum
abſentis epī in cā
tādo • ſʒ ōt̃ • ꝫ • de cō •
• di • ij • c • vl • ſʒ dic
ꝙ nouā miſſā ñ p̃t
incipe ſʒ p̃orē poſ
ſet ōſumare • inci
piat ḡ vnus vbi a
lius d̃ſtitit niſi ſit
oracō cepta tunc
eam alter reincipi
at • ſimiliter ſi de
fecit in ſecreta al
taris alter in prin
cipio incipiat • itā

eſt ſolitus • ipe data peticōne nō ſe
vlterius ad hoc miniſteriū ſubuer
tente infirmitate poſſe fateatur aſ
ſurgē • et aliū loco ſuo expetat ordi
nandum quo facto omnium ſolem
niter electōne alter qui dignus fu
erit epus ordinetur • ſic tñ vt quo
uſqʒ eūdē epm in hoc ſeculo vita te
nuerit ſūptus ei debiti d̃ eadē eccīa
miniſtrentur • Siuero ſi nullo tpe
ad ſane mētis redit officium pſona
fidelis ac ꝓbabilis vite ē eligenda
que ad regimen eccīe ydonea poſſit
exiſtē atqʒ de animaꝝ vtilitate co
gitare • inquietos ſub diſcipline vi
culo ōſtringere • eccīaſticaꝝ rerum
curā gerere • et maturū atqʒ effica
cē ſe in omīb; exhibē • qui etiā epo
q̃ nūc egrotat ſupſtes loco ei⁹ de
beat ōſecrari • ¶ Ne autē huiuſce
modi paſſionib; ſacerdotib; ſubito
occupatis ceptū officiū inexpletū
remaneat • īſtitutū ē vt ſacđos ſiue
pſallēs ſiue ſacrificans alios ſecum
habeat • q̃ ſi hmōi caſus īteruenīat
inchoata miniſteria pficere valeat
¶ Vñ in toletano ōci • duodecimo •
Quiſquis ſacrificans ſacerdotem ſi
bi vicinum habeat qui cepta ſacra
expleat ſi ei aliqua neceſſitas igru
Illud diuini oraculi mē erit
te ſinguli p̃cauentes quo ſcri
bitur • ve ſoli q̃ cū ceciderit non ha
bet ſubleuātē ſūmope nob̃ verendū
ē et cauēdū • ne horis illis et tēpori
b; in quib; dño pſallitur vel ſacri
ficat̃ vnicuiqʒ diuinis ſingulariter
officijs inſiſtenti pnitioſa paſſio vel
corporis quelibet inualitudo occur
rat • que aut corpus ſb̃ito obrui fa
ciat aut mentē alienacōe vel terro
re ōfundat • hmōi ergo caſib; p̃ca
uentes • nec̃rium duximus inſtitue
re • vt vbi tpis vel loci ſiue clerici co
pia ſuffragat̃ • habeat quiſquis ille
ſit canēs deo atqʒ ſacrificās poſt ſe
vicini ſolaminis adiutorē • vt ſi ali
quo caſu ille qui impletur⁹ officia
accedit turbatus fuerit vel ad ter
rā eliſus atergo ſemper habeat qui
eius vicem exequatur intrepidus •
¶ Itē ex ōci • toletano • viij •
Si ſacđos nec̃itate p̃occupatus fu
erit cepta ſacra p aliū expleantur •

Nichil ōtra ordinis ſtatutum
temeritatis auſu p̃ſumatur •
neqʒ illa que ſūma veneracōne cen
ſetur vlla p̃ſūpcōne ſoluātur • cum
ad hoc tñ iuſſa fieri ſunt ne inter
rupta noſcātur ne lāguoris ꝓuen
tu vel labore robore ſalutis natura
priuetur • non ergo ſolū fragilitati
cōſulitur hūane • ſʒ etiā ſacris mini
ſterioꝝ dei prouidetur ſollicitudie
Cenſuimus igitur cōuenire debere
vt cū a ſacerdotib; miſſaꝝ tpe ſa
cra miſteria ōſecrātur ſe egritudi
nis accidat cuiuſlibet euentus quo
ceptū nequeat ōſecracōnis explere
miſteriū • ſit liberū epo vel preſbro
alteri ōſecracōnē exequi cepti offi
cij • nō eñ aliud ad ſupplemētū ini
ciatis miſterijs ōpetit ꝙ̃ aut incipi
entis aut ſub ſequentis bñdictione
ſint cōpleta ſacerdotis • q: nec pfe
cta videri pñt niſi pfectōnis ordi
ne ōpleātur • cū eñ ſimus oīs vnū
in xp̄o nichil ōtrariū pſonaꝝ diuſi
tas format vbi efficatiā pſpēitatiſ
vnitas fidei repſentat • qđ etiam cō
ſultū cūcti ordinis clerici indiuidu
um ſibi eſſe non ambigāt • ſed vt p
miſſū eſt p̃cedentib; libēter alij pro
ōplemēto ſuccedāt • nō tñ qđ natu
re lāguoris cā ōſulitur in p̃ſūpcōis
pnicīē ōuertatur • nullus poſt cibū
potūqʒ quēlibʒ minimū ſumptū miſ
ſas facē nullus abſqʒ ꝓuētu paten
tis moleſtie miniſter uł ſacerdoſ cū
ceperit iperfecta officia p̃ſumat om
nino reliquere • Si quis aūt temera
rie hoc p̃ſūpſerit excōicacōnis ſen
tentiā ſuſtinebit • ¶ Ecce ꝙ epo
petēte • p̃cib; etiam populi infirmi
tate grauato alius poſſit ſb̃rogari
patenē mōſtrat̃ • ſenectute aūt gra
uato nō ſucceſſor ſʒ coadiutoꝛ da
ri debet • q̃ ei decedēti in locū regimi
nis ſuccedat • Sic auguſtinus dici
tur acceſſiſſe non ſucceſſiſſe iponen
ſiū epo • ¶ Hinc etiā zacharias p̃
ſcribit bonifacio magūtino archi
epiſcopo Senectute grauato coad
iutoꝛ ē dandus q̃ morienti ſuccedat
Peſtiſti vt cū noſtro cōſultu p
ſupueniēte tibi ſenectute at
qʒ corpis imbecillitate ſi poteris in
ueire aliū in eadē ſede in qua prees

dico in baptiſmo vt alter de nouo illud reincipiat quia hec ſunt ſacr̃ i
vnitatis • de ordinacōe idem credo • xxiij • di • quorūdam • ſimiliter inde
incipiet vbi alter terminauit • ff • de iud • edictū • ſʒ nūquid pranſus p̃t
ſupplere • non • Itē vſqʒ ad nonā tm̄ ſit hec ſupplecō • ſʒ matutinis ꝛ ve
ſperis non expletis vſqʒ ad quod tpus poſſit fieri ſupplecō dubitat̃ •
ſʒ dico ꝙ qñcūqʒ expleri pñt ab alio • De ſacerdote quid dices qui dū
venit ad ōſectōēz
memor ē mortaliſ
pcc̄i • dico ꝙ pſicē
debet licet peccet
ōficiēdo ex̃ de cel̃ •
miſ • de homie • Itē
ē h̃ ar • ꝙ duo im
pfecta faciūt vnū
pfectū • ſic • iij • q •
• iij • Itē in crimīa
li • § • ſepe • d̃ pe • di •
• i • tres ſūt • C • de
donac̃ • ſanctimus •
i ſi • xvi • q • iij • § • p̃t
ar • cōt̃ • xxiij • di • q̃
rūdam • C • qui nu
tu • l • i •
h ¶ Cōpleantur •
ar • nichil credas
actū rē • ſi • xxxviij
di • que ipſis • xciij •
di • quorūdam • Itē
ex eo ꝙ dic̃ ordie •
eſt ar • ꝙ ordo tur
bat⁹ irritat fcūm
vt • lxi • di • miram̃ •
• lxviij • di • ſic̃ • qđ
verum eſt de ordi
ne qui ē de ſb̃a rei

i ¶ Minimū • prā
ſo nō licet celebra
re miſſam vt h̃ et
de ō • di • ij • liquido
nec baptizare nec
ſignare de ō • di • v •
ut ieiuni • ꝛ • c • ſe • ſʒ
eſt forte abroga
tū quod ē • ꝫ • de ō •
di • i • ſacr̃a • vbi d̃:
ꝙ in cena domi p̃t
prāſus celebrare
et intellige ſi eođ
die prāſus ē vt di
es a media nocte
incipiat et etiā ſi
añ medium noctis
commederit et ad
huc ſentiret cibū
abſtiebit • ꝫ • de cō •
di • ij • tribus • medi
cinam forte p̃t ſu
mē q: illa nō ōtie
tur inter alimēta
vt • ff • de penu • le •
• l • nō omē • qđ nō
credo • ſʒ nec aquā
calidam vt ex̃ de
celebr̃ • miſ • ex
Peſtiſti pte •

a ¶Preſentibus·viij·q·i·c·ij·ɔtra·ħ iſtud eſt diſpēſacō et habes ħ ꝙ licet papa det aliquibꝫ ꝑtātē eligēdi ꝑlatū tn̄ alioꝝ ɔſenſus ē requirēdus·ſic·xxi·di·in nouo·viij·q·i·licȝ·ff·de ritu nup·generali·

b ¶Miniſtret·et ita iſte ep̄us erit vicari⁹ huius archiepi vt ex̄ de offi·orꝺ̃·quoniā in pleriſq; ·xix·di·petrus·ɔtra ħ illud de ordinãdo·tn̄ iſte affectare nō debuit

O Oia·ſue ſimplicitate·s·xx= id i quo ſciuit aut ſcire potuit infir= mitatem ſuā alij dānoſam·ff·ad·l· aquil'·idē iur·i fi·

ſi defuerit per tres ſeptimanas vel duos mēſes et ſine iuſta cā et abſq; licētia ꝑlati eſt in ſtudio vel in ꝑegrinacōe ·i hijs oībꝫ ſine āmonicōe ꝑt ꝑuari vt dicit·honeſtū tn̄ eſt vt āmoneat² vt·ꝭ·e·ſi quis ꝑſbiter·et·c·ſi quis in clero·et ſic ex̄ de coha·cleri·c·ſi quiſqā·verius credo ꝙ ſꝑ ꝑmo āmonēdus ē·vt ex̄ de a ꝑ·ꝑuenit·ij·et ter āmonēd⁹ eſt vt ex̄ de ſen·ex·in audiētia·et ē ar·ad ħ ꝭ·e·ꝑuenit·ex̄ de cleri·nō reſi·ex ꝑte·ex̄·c· ex tue·nec eīn de= facili ꝑſumendum eſt aliquē habere ecc̄iā ꝓ derelicto ex̄ de renūci·ſup·nec eīn ex ſola abſentia preſumitur hr̄e ecc̄iā ꝓ dereli̇cto cū ꝑt q̄s ex iuſta cā abeſſe vt ex̄ vt li·nō ɔteſt·qm̄ frequēter·Si autē nō inuenitur fiat ꝓut dr̄ in illa dere·ex tue·ꝺ̃ vtilitate patet ꝙ cā vtilitatis tranſire ꝑt ad aliam auc̄te maioris vt·ꝭ·e·mutacōnes·Itē ſi cā hūilitatis tranſit ad monaſteriū nō ꝑt eam repetē vt ꝭ·e·hoc nequaꝗ̄·Alio modo etiā cō ſueuerūt quidam diſtinguē vt inuenies in illa gloſa cū quis ⁊c·

b ¶Conſtituti· ꝓprium nomen·

e ¶Primo·s·di· ·viij· que contra·

f ¶Primo·huic obediūt in ſpūali= bus coadiutori· in tꝑalibꝫ·viij·q· ·i·ſi petrus·

g ¶Obediētiam· ar·ꝙ ſi ep̄us ꝑci= pit alicui ꝓ vtili= tate eccleſie ire romā ꝙ illud tenet² facē·xvi·q·i·vos autem·

h ¶Repetendiſ· ergo qui admini= ſtrat res ecc̄ie ꝑt agē ⁊ ɔueniri vt ex̄ de ꝛep·ecceri·

i ¶Illud cipriani· ·s·e·factus·et·c· nouacianus·

k ¶Euariſti·s·e· ſicut vir·

l ¶Ambicōnis· adhuc enumerat ·g·cās ꝓpter q̄s ſiūt mutacōnes et quare clericus di= mittit ecc̄iā ſuam Sunt autem quin= q; cauſe mutacō= num ſcȝ cauſa leuitatiſ·cupiditatis· nec̄itatis·vtilita= tis·hūilitatis·Cū cā nec̄itatis tran= ſit nec̄itate ceſſante recupat ecc̄iā vt·ꝭ·e·paſtoralis·Cū cā cupiditatis tranſit vtraq; ca= ret vt·ꝭ·e·eos·et ·c·ſi quis ep̄us·ħ tn̄ ecc̄ia ꝑt eū re= petē·vt·ꝭ·e·c·i·et cogitur tunc redire vt·ꝭ·e·ſi qui vero·In cā leuita= tis ē vis aliquāta ·h·dicit ꝙ idē ſit in cā leuitatis qꝺ̃ in cā ambicōis ꝙ ſine ammonicōne ꝑt priuari ſi ex cā leuitatis abſeſe= rit alij niſi ecc̄ia eum velit repetere Si autē non abſe= ſerit alij aut ecc̄i= am habet ꝓ derelicto aut nō·ſi habet puta ſi contrahat matrimoniū fit miles tunc ꝑt ꝑuari·Itē ſm·h·

ꝓ tua ꝑſona debeas collocare nos vero adiutore deo ɔſiliū ꝑbemus tue ſanctitati vt ꝓ ſalute animarū rōnabiliū fautore xp̄o ſedē quam obtineſ maguntine ecc̄ie nequaꝗ̄ relinquas·ſin vero dn̄s dederit iux̄ peticōē tuā hominē ꝑfectū qui poſ= ſit ſollicitudinē habere et curā pro ſalute aīaꝝ vr̄aꝝ ꝓ tui ꝑſona or= dinabis illū ep̄m·eritq; in euāgelio tibi credito et miſterio xp̄i portando in omni loco requirēs et ɔfortāſ ecc̄iam dei·Itē ſi eūdem diuina vo= luerit clemētia tui poſt diē trāſituſ ſupeſſe·ſi eū aptū ɔgnouēis ⁊ i tua volūtate fuerit diffinitū·ea hora q̄ te de ꝑſenti ſec̄lo migraturū ɔgnoueris ꝑſentibꝫ cunctis tibi ſucceſſorem deſigna·vt huc veniat ordinā= dus·hoc nulli concedi alij patimur qꝺ̃ tibi caritate cogēte largiri cenſuim⁹·¶Itē·de eo aūt quem tibi ſucceſſorē ɔſtituere dixiſti·vt te viuēte in tuo loco eligatur ep̄us·hoc nulla racōe ɔcedi patimur·qꝛ ɔtra omnē ecc̄iaſticā regulā vel ſtatuta patrū eſſe mōſtratur·ſed volumus vt miſtret tibi et ſit tibi in euāgelio xp̄i adiutor·nimis eīn reprehenſibile māifeſtū ē·vt te viuēte tibi aliū ſbſtituam⁹·ſȝ ħ ɔmonem⁹ vt orare nō ceſſes vt tibi deus illū ſucceſſorē ɔcedat·qui ei poſſit eſſe placabilis et ꝑꝑl'm irreprehenſibiliter regē valeat ¶Itē pelagi⁹ ꝑpa clero narnieſi Nō ſucceſſor ſȝ coadiutor viuēti ep̄o datur

O Oia fra= ter et coep̄us noſter iohānes ecc̄iaſtice vtilitatis ſtudio ſuadente·et nature ſue ſimplicitate laudabili ɔſideracōne tractata ob ħ ꝙ ſe in gerenda patrimonij cura gubernandi vel in diſciplina ecc̄iaſtica cōſeruāda minime fatetur idoneū·cōſtituti ꝑſbiterij ad hec explēda ſibi expoſcit adhiberi ꝑſonā·vt ea que ſunt neceſſaria ɔpetēti eo diſponēte ſollicitudine·nichil indecēs fieri vl' inutile ꝑmittatur·ideoq; ꝑn̄ti voƀ iuſſione ꝑcipimus·vt ſeruata ꝑmo in loco ep̄o mēorato reuerētia quā vos ɔuenerit inculpabiliter exhibere in oībꝫ q̄ ad diuini cultus obſequiū ꝑtinēt vel q̄ ecc̄iaſtice vtilitatis ꝑagere cura ſuaſerit ꝑbeatiſ obediētiā ei ɔſtituto ɔpetentē·vt in nullo diſpoſicōibꝫ eius ſpū ɔtumaci reſultātes·imo ɔpetēti vigilātie veſtre ſtudio q̄ ꝓ ecc̄iaſtica vtilitate gerēda ille ɔſtitutus monuerit adimplentes·vt hijs ita diſpoſitis ⁊ ɔſueta vobis ſtipēdia miſtrentur·et q̄cūq; in ꝑfate ecc̄ie patrimōio vel de rebꝫ ad eā ꝑtinētibꝫ repetendis ſūt nec̄aria ɔpleantur·¶Illꝺ̃ vero cipriani de hereticis intelligendum eſt qui catholicoꝝ ecc̄ias ſibi vſurpare ɔtendūt·Illud vero euariſti ꝑꝑe·tūc intelligēdū eſt qn̄ nec ineuitabilis nec̄itas ꝑſecutorū videlicȝ nec ap̄lica ā regularis mutatio ſȝ ambicō ſola ep̄m de ecc̄ia ad eccleſiā trāſire cogit·vn̄ cū in principio ſui capituli diceret·ep̄us nō debet dimittere ecc̄iam ſuā·ſubſequēter adiūxit abſq; ineuitabili nec̄itate aut ap̄lica vel regulari mutacōne et alteri ſe ambitus cauſa cōiūgē ¶Ambicōis eīn cā quicūq; eccleſie ſue mediocritate deſpecta abſq; racōne ad maiorē ecc̄iā trāſire voluerit debȝ reuocari ad ꝓpriam·ꝙ ſi redire ɔtēpſerit·careat aliena et ꝓpria·¶Vn̄ in niceno concilio legit̄ Ep̄us vel cleric⁹ quilibȝ ſua eccleſia relicta ad aliā tranſire non debet

N Non opor= tet ep̄m vel reliquos ordines de ciuitate ad ciuitatē migrare·nō ep̄us nō ꝑſbiter nō diaconus tranſeat·ſi quis aūt poſt diffinicōē ſancti et magni cōcilij tale quid agē tēptauerit et ſe huiuſmōi negotō mancipauerit hoc factū prorſus in irritū deducatur et ecc̄ie reſtituat̄ cuius fuit ep̄us aut ꝑſb̄r aut dyaconus ordinatus ¶Itē greḡ·antemio ſubdiacono In monaſterio deputetur ep̄ſ qui in eccleſia ſua reſidere ɔtemnit·

P Peruenit ad nos pigmenium amalficane ciuitatis ep̄m in ecc̄ia reſidē nō eſſe ɔtentū·ſȝ foris ꝑ diūſa loca vagare·Idcirco hac tibi auc̄te precipimus·quatinus hoc ꝺ̃ cetero facere non ꝑſumat·ſed in eccleſia ſua ſacerdotali more reſideat·quē ſi forte nō emēdare poſt tuā interminacōē

m ¶Ambicōis·cū quis ſine licētia ꝑlati recedit de eccleſia·ſiqdē ex cā nec̄itatis adhuc eam retinet vt·s· ·e·ꝑn̄tium·Si ex cā volūtaria ꝑdit eam·xxi·q·ij·ſi q̄s iam tranſlatus·Si aūt ex vtili cā recedat nō ꝑdit eccleſiā ħ ꝑuit² alio modo a iudice·de ɔ·di·v·nō oportȝ ·ij·xci·di·cleric⁹· ſed ſi accedit ad aliam eccleſiam·videtur renūciare ꝑme·vt ex̄ ꝺ̃ ɔceſ·ꝑben·nō·va·lr̄as in ſi·ꝑplus tn̄ eū ſi vult repetē ꝑt ꝭ· ·e·non oportet·ſi autē ꝑlat⁹ ꝑ tres ſeptimanas abeſt per triēnium ſuſpēditur·vt ꝭ·e·ſi q̄s in clero·ſi per duos menſes priua= tur ecc̄ia·s·e·preſentiū·Si per quinq; ānos deponitur ex̄ de cle·non reſi· ·c·ij·ꝑlatus vero ſi diebꝫ ſolēnibꝫ ꝺ̃ fuerit puniet̄ ꝭ·e·ſi q̄s in clero·imo et cl'ic⁹ ſi vna hora ꝺ̃ fuēit·xcij·di·c·vl ibi deponit̄·

n Non oportet· et reſtituat̄ ecc̄ie·

ſi eum repetit· ꝫ· e ſi qs eps· et tunc cogitur redire· vt ꝫ· e· ſi qui vero·
Peruenit· epm· epus ad plus per ſex menſes aberit ex̄ de cle· non
reſi· ex tue· autētica tn̄ dat annū vt in auten· quō o· epi· § illud·
b ¶ Intermiacōnem· gͦ āmonēdus ē ꝯ ſuū ꝑlatū· ſic· lxxiij· di· hono
c ¶ Deputare· h̄ ſubditus ſuſpendit= ratus· hoc etiā laicus poſſet·
·xxxij· di· §· verum· et femina· vt· ij· q· v· mēnam· ꝫ certe in h̄ ñ erat

·c· catinēſis· et ſi plures eligātur p̄t examiare qs ſit melior vt· lxxx
v· di· florentinū· Itē cuſtodit redditus eccīe· vt· lxi· di· qm̄· qn̄qꝫ tn̄
redditus eccīe cuſtodiūtur ab ꝑconomis ſi eos habeat eccīa vt· lxxv·
·di· quoniam quidam· i ¶ Vt intra ānū· s· lxiij· di· obeuntibus·
Si qui vero· cogātur· ſi· ff· de decur· l· i· tamē nō p̄t· ex̄ de re=
k ¶ Vt redeant· ſi eccīa vult eū repetē ipe= nū· qd̄ in dubijs· xxxij·

cognoueris in monaſteriū eū depu
tate· et nobis modis om̄ibꝫ curab
indicare· vt quid facere debeas nr̄a
iterū ꝑcepcōe ɔgnoſcas· ¶ Jtē ex
ɔci· carthaginēſi quito Epoꝝ
nulli ɔcceditur ꝑncipalē cathedrā
relinquē et ad aliā eccīam ſe transferre
Placuit vt nemini ſit
facultas relicta pricipali ca=
thedra ad aliquā eccīam in dyoceſi
ɔſtitutā ſe oferre vel in re ꝓꝑa diu
tius q̄ oportet ɔſtitutū curā vel fre
quētacōnē ꝓꝑe cathedre negligē·
¶ Jtē ex eodē Interceſſori cathe
drā cui datus eſt tenere non licet·
Conſtitutū eſt vt nulli inter=
ceſſori ſit licitū cathedrā cui
interceſſor datus ē quibuſlibet po
puloꝝ ſtudijs vel ſedicōibꝫ retinē·
ſꝫ dare opam vt itra ānū eidē epm
ꝑuideat· qd̄ ſi neglexerit āno exple
to interuentor alius tribuatur·
¶ Jtē ex eodē Excōicetur cleri
qui relicta ſua eccleſia ad eam re
Si qui vero ſine dire nolunt·
reſpectu dei agētes· ⁊ timorē
dei añ oculos nō hn̄tes neqꝫ eccleſi
aſtica ſtatuta cuſtodiētes receſſe=
rint ab eccleſia ſua ſiue preſbr̄ ſiue
dyacon⁹ vel in quocunqꝫ eccīaſtico
ordine poſiti fuerint nō debet ſuſci=
pi in eccīa· ſꝫ om̄i neceſſitate cogā
tur vt redeāt ad eccīam ſuā· q̄ ſi ꝑ
manſerint excōicari oportet eos·
¶ Jtē ex ɔci· antioceno· De eodē·
Si qs p̄ſbr vel diacon⁹ vel q̄=
libꝫ clericus deſerta eccīa ſua ad
aliā trāſeūdū eſſe crediderit· et ibi
paulatim temptet quo migrauerit
ꝑpetuo ꝑmanere vlterius miniſtra
re nō debet· ꝑſerti ſi ab epo ſuo ad
reuertēdū fuerit exhortat⁹· qd̄ ſi ⁊
poſt euocacōnē ſui epi nō obediērit
ſed inobediēs pſeuerauerit om̄imo
do ab officō ſuo deponendus eſt nec
aliquā ſpem reſtitucōnis hr̄e debet·
ſi vero ꝓpter hāc culpā depoſitū ali=
us epus ſuſceperit et ipe omuni ſi=
nodo penā merebit̄ increpacōis tā
q̄ eccīaſtica iura diſſolues· ¶ Jtē
ex eodē Epo ſuā eccīam relinquē
et ad aliam tranſire non liceat·
Epiſcopū de dioceſi ad dioce
ſim nō debere trāſire neqꝫ ſi ſe
ipm ingeſſerit· neqꝫ ſi a ꝑplis fuerit
violēter attractus· neqꝫ ſi etiā hoc
ei ab epis ſuadētur· manē aūt eum
debere in eccīa dei quā ab inicō ſor
titus eſt et nō ab ea alibi demigra
re ſcd̄m regulā ſup hoc olim a pa=
tribꝫ ɔſtitutā decernim⁹ ¶ Jtē ex
concilio calcedonēſi· De eodem·
Propter eos epos ſiue cleri=
cos q̄ de ciuitate ad ciuitatē
trāſeūt· placuit diffinicōes datas
a ſanctis pr̄ibꝫ hr̄e ꝓꝑia firmitatē
¶ Jtem ex concilio carthagīn· iij·
Aliene plebes ab epiſcopo nō vſur
Placuit vt a nullo pentur·
epo vſurpentur plebes aliene
nec aliquis epoꝝ ſupgrediatur in
dioceſi collegā ſuā ¶ Jtē anacle=
t⁹ ꝑpa Alienos clēicos ordiare ul
altaria ɔſecrare epiſcopo nō licet·
Epiſcop⁹ in dioceſi aliena ad
alienos clericos ordinandos
vel ɔſecranda altaria irruere non
d̄bet· qd̄ ſi fecerit amotis hijs quos
ordinauit altaris tm̄ conſecratiōe
manēte trāſgreſſor canonū anno a
miſſaꝝ celebritate ceſſabit· ¶ Jtē
ex ɔci· agathēn· Diebꝫ ſolēnibꝫ
clericus eccleſie ſue deeſſe nō debet
Si quis in clero ɔſtitut⁹ ab
eccleſia ſua diebus ſolēnibus
d̄fuerit id ē natiuitate dn̄i· epipha
nia· paſcha· vel penthecoſten· dum
potius ſecularibus lucris ſtudet q̄
ſeruicō dei parere· conuenit vt trie
nio a communione ſuſpendatur· ſi=
militer dyaconus vel preſbr̄ ſi per
tres ebdomodas ab eccleſia ſua de
fuerit· huic damnationi ſuccum=
bat· ¶ Item hilarius papa·

ſubditus quia fa=
ciebat hoc ex dele
gacōne dn̄i pape·
Idem eſt de alijs·
d ¶ Facere· ar· q̄
ſi papa mādat ali
cui q̄ excōicet ali
quē idem non p̄t
eū abſoluē vt ar·
·xxvij· q· i· ſi hō·
⁊ hoc ē verū cū h̄
ſpēaliter alicui de
mādatur· Si autē
mandatur deciſio
cauſe alicuius iu=
dici et alterā ptē
excōicet p̄t illam
abſoluere·
Placuit· reli=
cta· clericus
inconſulto epo nō
p̄t dimittē eccīaꝫ
ſuam ex̄ de renū·
admonet· et ſi trā
ſit d̄ vna eccīa ad
aliam de eodem e
piſcopatu ibi ſuffi
cit tacitus ɔſēſus
epi q̄ tacitus cō=
ſēſus diſſoluit ma
trimonium carna=
le vt· xxxiij· q· v·
q̄ vxorē· ꝫ ſi tranſ
fert ſe ad aliā dy=
oceſim tunc quaſi
liberatur a patria
pt āte quod nō p̄t
fieri ñ exp̄ſſo con=
ſenſu epi vt· C· de
eman· l· iij· et ex=
p̄ſſe d̄· lxxi· di· c·
·i· ⁊· xix· q· ij· c· i·
f ¶ In dyoceſi· ñ
cā· viſitādi· vt· x·
·q· i· placuit· ſua
to qd̄ d̄ ꝫ· de cō·
di· iij· epus·
g ¶ ꝓprie· nota
q̄ ꝑlatus nō debꝫ
ꝑponē ſuā vtilita
tē vtilitati eccīe
et ſi in h̄ paſſa ſit
eccīa dānum illud
reſartiet ut· xij· q·
·iij· quicunqꝫ·
Conſtitutū ē·
curā debꝫ ha
bē viſitator in ele
ctōne et ideo ꝓhi
betur eligi ne poſ
ſit malignari ſicut
tutor prohibetur
ducē pupillā ante
reddita rōciñia ne
poſſit malignari·
·C· de inter· ma·
ſi tutor· ſic nec cre

·q· i· d̄ bn̄dicto· ſic
·xxxiij· q· v· mulier
ꝫ nōne hodie ipſo
iure pdit priorem
eccīam vt ex̄ de p̄
bē· de multa· Ren·
pdit quantū ad ſe
ꝫ non quātū ad p̄
orem prelatum·
Si quis· ſpem
ergo r̄ſtitui
non p̄t clericus de
poſitus ab epo· h̄
verū cū ꝓ crīme
deponitur· ſecus ſi
ꝓ cōtūacia vt· l·
di· cōtumaces·
n ¶ Alius eps· ſi
ab vno epo quis
ſuſpenditur· vbi=
qꝫ hn̄dus ē ſuſpen
ſus vt h̄· et· iiij· q·
·v· quiſquis· quia
ꝯtūtū ad officium
ſn̄ia ius facit· ſec⁹
ſi ē ſuſpēſus a bn̄fi
cō ꝫ in excōicato
idē q̄ cū ſit extra
eccīaꝫ ñl p̄t poſſi=
dē nomine eccīe· x
xiij· q· vij· c· ij· et·
·iij· di· viij· quo iu
re· et· ar· xi· q· iij·
ſi qs a ꝓprio· s· lx
x· di· ſanctorum· ⁊
ex̄ de appel· paſto
ralis in fine·
Placuit· xiij·
·q· i· c· i·
Epiſcopus in dyo
ceſi· amotis·
ꝫ· vi· q· v· c· i· ix·
·q· ij· lugdun· ɔt̄·
ꝫ ibi nomie alteri
us ɔſecrauit ⁊ ille
ratū hūit· h̄ nomi
ne ꝓꝓo· et· xiij· q· i·
·c· i· vel ibi dn̄s ra
tam habuit ordi=
nacōnem·
p ¶ Altaris· ſi reſ
inaiata fuerit con
ſecrata dn̄o nō re=
ſtituitur· vt· xiij·
·q· vi· cōperimus·
ſec⁹ in aiata· lxij·
di· frequēs· q̄ aia
ta delinquere p̄t ꝫ
inanimata non·
q ¶ Anno· ix· q·
·ij· nullū· ɔtra vbi
pro tali culpa de
ponit̄ ſed iſtud eſt
ex diſpenſacōne·

ditori licꝫ ſibi pign⁹ adicē· C· qui bo· cedē· poſ· l· i· Itē viſitator non
debꝫ ſibi honorē aſſumē· viij· q· i· in ſcripturis· et ſic rōne officij aliqd̄
ꝓhibet̄ vt· x· q· ij· hec vſus· in ſi· ff· de ɔtrahē· empc̄· ſi in empcōne §·
tutor· et ē ɔt̄ regulā illā q̄ nulli dꝫ officiū ſuū eſſe dānoſū· ex̄ de hte=
tuſ· puenit· ff· de fur· ſi ſuus cōis· iſte viſitator mortuo epo ɔſtituit̄
et iſte debꝫ āmonē clericos vt eligāt futurū epm vt· lxi· di· obitū· ⁊

Si quis in clero· maxime q̄ laicis nō licet ꝫ· de ɔ· di· i· ſi qs etiam
et· i· j· di· nulli· ꝯ nullo tpe deerit vt di· xci· eleutherius clericus
r ¶ Solēnibꝫ· imo= xcij· di· c· vl· ꝫ quid ſi plures hꝫ eccīas vel p̄be
das· tūc dicas eccīam ſecum diſpenſaſſe vt ad iſtud non cogatur·
s ¶ Per tres· s· e· p̄ncium· ɔtra ibi dicitur de duobus menſibꝫ ſed ibi
factū narrat· h̄ ius vel idē ē in vtroqꝫ dū tn̄ abſit de licentia ſupioris

Remouēdus ē ab eccīa eṗus cui ir
repſerit et ad ſuā redire cogēdus

REmoto ab eccīa barchinonē
ſi atq̨ ad ſuā remiſſo irenio
eṗo· ſedatis ꝑ ſacerdotalem mode
ſtiā volūtatibꝫ q̄ ꝑ ignorātiā eccīa
ſticaꝝ legū deſiderāt qđ nō licꝫ ob
tinere· talis ꝓtin⁹ de clero ꝓprio et
barchinonēſibꝫ ordinet̄ eṗus· qua
lē te p̄cipue frater aſcanī oporteat
eligere et deceat ꝯſecrare· ne ſi for
te aliter factū ſit nō ſine obiurga=
cōe maxime tui nōis retundat no=
ſtra p̄cepcō· qđ in iniuriā dei a quo
ſpecialiter ſacerdotaliū eſt grā di=
gnitatum didicerimus admiſſum·
¶ Item leo eṗs vrbis rome ana
ſtaſio theſſalōiceñ· eṗo

Qui alie
nā cathedrā appetit ab ea expulſ⁹
ꝓpa careat

SI quis eṗus ſue
ciuitatis mediocritate deſpe=
cta āminiſtracōnem celebrioris lo
ci ābierit· ꝛ ad maiorē ſe plebē qua
cūq̨ racōne trāſtulerit a cathedra
quidē pellat̄ aliena· Carebit etiā ꝓ
pria vt nec illis p̄ſideat quos ꝑ aua
riciā ꝯcupiuit· nec illis quos ꝑ ſup
biā ſpreuit· ſuis igitur terminis con=
tētus quiſq̨ ſit· nec ſup̄ mēſuras iu
ris ſui affectet augeri ¶ Item ex
ꝯci· meldēſi·

Vtraq̨ careat eccīa
qui contēptu minoris ad maiorem
aſpirat·

SI quis de ordine
ſacerdotali ꝯtēptu minoris ec
cleſie ambicōſe et improbe ad poti
orē aſpirauerit· canonica erga eū
diffinicō ꝯſeruetur· hoc ē ut vtraq̨
careat· ¶ Qui vero p̄cio eccīam va
cātē ingreſſus fuerit ab officō ſuo
deponēd⁹ ē· ſic in rothomagēſi cōci
lio legit̄·

Deiciat̄ a clero qui mu
neribꝫ eccīas acquirē attēptauerit

SAnctitū eſt atq̨ omnibꝫ mo
dis prohibitum· vt ſi quis p̄ſbr
inuentuſ fuerit alicui clerico vel lai
co munera dare vel dediſſe· aut aliā
pecuniam tribuere vt alteri⁹ p̄ſbri
eccīam vacantem precio redimat·
Pro hac cupiditate ſeu rapina ſeu
preſumpcōne turpiſ lucri gratia d
iciatur a clero ꝛ alien⁹ exiſtat a re
gula ¶ Qđ vero cōmūi ꝯſilio atq̨
omniū alioꝝ utilitate mutationes
eṗoꝝ fieri poſſint· ꝛ i eccījs a quibꝫ
receſſerint eis viuētibꝫ alij ſb̄ſtitui
valeant· Anteri⁹ papa demōſtrat
ſcribēs oībꝫ eṗis

neceſſitatis vel
vtilitatis cauſa eṗoꝝ mutacōnes
fieri poſſunt

MVtacōes eṗo
rū ſcitote omnium vtilitate at
q̨ nccītate fieri licē· ſꝫ nō ꝓpria cu
iuſq̄ volūtate aut dñacōe· Petruſ
ſanctus magiſter noſter ꝛ priceps
apoſtoloꝝ ꝟ antiocena ciuitate vti
litatis cauſa eſt tranſlatus romam
vt ibidē potius ꝓficere poſſet· euſe=
bius q̨ȝ de quadā ꝑua ciuitate apłi
ca auctē mutatus eſt in alexan dri
am· ſimiliter felix de ciuitate in q̄
ordinatus erat· electione ciuium ꝓ
pter doctrinam vitamq̨ bonam q̄
habebat auctoritate huius ſancte
ſedis et cōmuni eṗoꝝ ꝛ reliquorū
ſacerdotum ac populorū ꝯſilio trāſ
latus eſt epheſū· nō enī trāſit de ci=
uitate ad ciuitatē nec trāſfertur ꝟ
minori ad maiorē qui hoc nō ambi
tu nec ꝓpria volūtate facit· ſꝫ ā vi
a ꝓpria ſede depulſus aut neceſſita
te coactus aut vtilitate loci vel po
puli nō ſupbe ſed humiliter ab alijſ
trāſlatus ē· Nā ſic eṗi hn̄t poteſta
tē regulariter ordinare eṗos et re
liquos ſacerdotes ſic quotiēs vtili=
tas aut nccītas coegerit ſupradi=
cto modo et mutare et intronizare
poteſtatē habēt· nō tm̄ ſine ſacroſā=
cte ſedis romane auctoritate et li=
cētia· alia eteni eſt cauſa vtilitatis
alia auaricie et p̄ſūpcōnis ac ꝓprie
voluntatis· ¶ Itē pelagius p̄pa be
nigno archieṗo

Cauſa neceſſitatis
mutacōnes eṗoꝝ fieri poſſunt·

SCias frater dilectiſſime ali=
ud eſſe cām nccītatis et vtili
tatis· aliud p̄ſūpcōnis ac ꝓprie vo=
lūtatis· nō ergo mutat ſedē qui nō
mutat mētē· id eſt qui nō auaricie
cauſa ā dñacōnis aut ꝓprie volūta
tis vel delectacōis ſue migrat de ci
uitate ad ciuitatē· ſed cā nccītatis
et vtilitatis mutatur· Nā plurimo
rū vtilitas vnius vtilitati vel volū
tati p̄ferēda eſt· aliud eſt enim mu
tare et aliud mutari· nā aliud eſt
ſpōte trāſire· aliud coacte aut nccī
tate venire· vñ nō iſti mutāt ciuita
tē ſed mutātur quia nō ſponte ſed

REmoto· ab officō vſitacōnis vel etiaꝫ ab ipo epiſcopatu quem occupauat

SI quis· ad= maiorē multo fortius ſi ad parem· quia facilius diſpenſatur in maiori q̄ in pari ex̄ de trāſla· lꝫ· et ad minorē difficilius q̄ ad parē ex̄· e· cū ex illo· et ē h̄ p̄ſumpcō canonis q̄ eo ipo q̄ trāſit ad maiorē p̄ſumitur eſſe ambicō potius q̄ leuitas q: nullus tranſit ad minorē ex̄ de cleri· nō reſi· c· i·

SAnctitū· aliā· bñ dicit aliā q: qcq̄d hn̄t homines pecunie nomie ceſceť· i· q· iij· totū

MVtacōnes· petrus· xxij· di· ſacroſancta·

e ¶ Parua· ſcꝫ ꝟcellina· regulare ē vt a minori ꝓmoueatur ad maius· vt· xciij· di· legi⁹· in ſi· et ff· de mu· et ho· vt gradati· ſꝫ nō ꝯcōuerſo·

f ¶ Nec trāſferť· p̄ſumit canon locū non mutari cū anim⁹ non ſit mutatus ſic ꝟgo cenſetur cui⁹ anim⁹ non ſit corruptus licet corp⁹ ſit corruptū· xxxij· q· v· ita ne· ſic ꝓpter animū bonum iudicať canon etiam iniuſtū factū bonum· xxxiij· q· viij· occidit· et· q· vij· qđ ꝯutē ꝟ· xxxij· q· v· propoſito·

SCias· plurimorū· illuc potius accedet p̄latus vbi plures p̄t lucrifacere licꝫ maior ſit ibi pena ſua vt ꝟ· e· c· i· et ibi ꝛ h̄ apparet racō quare eṗus nō debeat fieri monachus inuito p̄pa· quia ibi conſulit ꝓprie utilitati tātum· vt· ij· q· vij· ſancta ſed h̄ omuni et ꝓpe que duo ſunt p̄ferenda proprie tm̄· vt· ij· q· vij· ſancta·

h ¶ Vtilitas· nā cū quis ad prelaturā vocať nō ꝑponet p̄uatū comodū cōi· viij· q· i· in ſcripturis· xvi· q· i· vos aūt· et hoc intelligas cū per publicū non impeditur priuatū· alias enī ſuā p̄t vtilitatē p̄ferre· ff· ꝟ iud· ſi longius· ff· ꝟ arbi· licꝫ autē· ff· ad· l· aquil· ſi quis fumo· ff· de p̄ſcrip· ꝟ· l· qui ſeruandarū· aliud tm̄ videt᷑ in prelato vt ille ſp teneat᷑ ꝑponere vtilitatē eccie ſue ꝓpe vtilitati· xij· q· iij· quicūq̨· cū ergo detrimētū q̄s patur ꝓ publica vtilitate p̄t ſuam ꝑponere· xix· q· ij· due· xiiij· di· q̄ ait q: ordinata caritas a ſe incipit· xxiij· q· v· ſi nō licet· de pe· di· vi· qui vult· vel dic q̄ qñ p̄uata vtilitas includiť in cōi ꝑponit᷑ cōmunis vt eſt in prelatura· vt· ar· ff· ꝓ ſocō· l· actōne· ꝟ· labeo vel diſtingue an vtilitas in acquirēdis ꝯſiſtit aut i dāno vitādo tūc ſecus· vel ꝯſulſo·

i ¶ Aliud· s· di· vi· teſtamētū· ex̄ qđ met⁹ cā· ſacriſ

OMnis· ſciret ar· q̄ eoipſo vid; aliqđ bonum et iuſtū qđ a bono factū ē· xxxvij· di· qui de mēſa· ix· q· ij· lugdunēſis·

l ¶ Coacte· p̄cibꝫ ſupiorū· ſic· ꝟ· e· q̄lit· vid; enī q̄ nō poſſet cogi· vt· lxxiiij· di· vbi· vel dic q̄ p̄t quis cogi vt de nolēte ſiat volēs· vt· xxiij· q· iiij· diſplicꝫ· lxxiiij· di· placuit· papa tm̄ abſolute p̄t aliquē cogē vt· ix· q· ij· ꝑ p̄ncipalem

m ¶ Minor· ſꝫ nūquid tenet̄ minor ꝓpt᷑ ſuū eṗm maiori ꝯcedē cū nemo cogat᷑ de ſuo facē bñficiū· x· q· ij· p̄carie· Rñ· ſic ſi aliū p̄t hr̄e eq̨ ydoneū· vel loquitur i eo caſu cū ibi magis vtilis erit·

n ¶ Doctiorē· oia cōpatiua poſitiue hic ponuntur·

o ¶ Vel vtiliorē· ſcꝫ illis·

SPūs· grad⁹· qđ verū ē de hijs qui ſubſunt epiſcopis nullo mediāte· vt· lxxi· di· clericos· ex̄ de renūc· admonet· ſꝫ ſi alijs ſubſūt vt abbatibus vel alijs eoꝝ ꝯſenſus etiā reqrēdus ē· vt· lviij· di· c· i· et· ij· ix· q· iij· ꝯqueſt⁹· et· liiij· di· c· i· Quid ſi clericus non vult trāſire a minori ad maiorē· dico q̄ nō p̄t cogi ab eṗo· q: nemo creſcē cogitur inuitus· lxxiiij· di· geſta· lxiij· di· quāto· hoc aūt papa p̄t· ſꝫ ſi ad aliū eṗatū vocat⁹ eſt neccri⁹ eſt ꝯſenſus eṗi· lxxi· di· ꝑ rotū· et· lxxxv· florētinū· io· ego credo q̄ eṗs p̄t cogē clericū vt trāſeat ad maiorē locū cum maiora facē poſſit vt extra de exceſ·

coacte hoc agūt· nō ergo bñ intel-
ligūt eccīaſticas regulas q̄ hoc ne
gans cauſa nccītatis vel vtilitatis
fieri poſſe quotiēs omunis nccītas
aut vtilitas pſuaſerit ¶ Itē ad eū
dē **Xp̄m negare conuincitur qui**
neceſſitate pacīētibꝫ miſericordiā
OMnis qui **non impendit·**
gemebat ⁊ vexabatur a ſaul
fugiebat et veniebat ad dauid· Si
rex piiſſimus atq̄ iuſtiſſimuſ dauid
ſciret peccatum eſſe fugientes pſe-
cucōnem· ⁊ trāſeūtes de loco ad lo
cū ⁊ de ciuitate ad ciuitatē recipe-
tales nequaq̄ recipet nec ſecū te-
nēt neq̄ in alijs ciuitatibꝫ eos col
locaret · q̄ eñ pſequūtur dñi ep̄os
eoſq̄ de ciuitatibꝫ ad ciuitates trā
ſire ꝯpellūt· nō eos tm̄ pſequuntur
quātū dñm noſtrū ihm xp̄m cuius
legacōne funguntur· nec ipi in hoc
peccāt ep̄i· qm̄ nō ſpōte ſed coacte
hoc agūt· ſed ipi qui eos pſequunt
Nec ipis ep̄is hoc imputari poteſt·
ſed illis qui eos hoc agere cogunt
Qui aūt negāt miſericordiā faciē
dā fugiētibꝫ et nccītatē pacientibꝫ
ip̄m xp̄m negāt· q̄ eſt miſericordia
et veritas· Negāt aūt miſericordiā
nccītatē paciētibꝫ· qui ꝓpꝰiſ indigē
tibꝫ diuinis miniſterijs et nō habē
tibus ꝓpriū ep̄m qui eos inſtruat
cauſa nccītatis atq̄ vtilitatis· vt
ex alia ciuitate licꝫ minor ſit in eaꝫ
que nō hꝫ ep̄m doctiorē vel potiorē
vel vtiliorē meliori cōſilio nō ſpōte
trāſeūtē ſꝫ maiorū exhortacōe mu
tare aut ep̄m deiectū ⁊ pſecutionē
patiētē cauſa vtilitatis aut nccīta
tis nolūt intronizare ¶ Itē ex cō
ci· carthagiñ· quarto· **Non ambi**
tione ſꝫ ſinodali auctē ep̄s de eccle
EPiſco **ſia ad eccīam trāſeat**
pus de loco ignobili ad nobi
lem p ambicōem non tranſeat nec
quiſq̄ inferioris ordinis clericus·
Sane ſi vtilitas eccīe popoſcerit de
creto p eo clericorū et laicoꝝ epiſ
porrecto in pñtiā ſinodi trāfferat·
nichilominus alio in loco eius ep̄o
ſubrogato· inferioris vero gradus
ſacerdotes vel alij clerici cōceſſione
ſuoꝝ ep̄orū pñt ad alias eccleſias
tranſmigrare· ¶ Item ex eodem·
In ꝓprio gradu epi vel pſbri in ali
Eena ſuſcipiantur eccleſia·
Piſcopi vel pſbiteri ſi cā vi-
ſitādi ad eccīam alterius ep̄i vene
rint· in gradu ſuo ſuſcipiātur et tā
ad verbū faciendū quā ad oblati-
onem conſecrandam inuitentur·
¶ Itē calixtus papa om̄ibꝫ ep̄is·

Eccleſia vnius ep̄i ab alio diſponi
SIcut alterius **non debet·**
vxor nec adulterari ab aliq̄
vel iudicari aut diſponi niſi a pro-
prio viro eo viuente permittit· ſic
nec vxor ep̄i que eiꝰ eccleſia vel pa
rochia indubitāter intelligitur· eo
viuente abſq̄ eius ꝯſilio et volūta-
te alteri iudicari vel diſpōi aut eiꝰ
ꝯcubitu id eſt ordinacōne frui ꝯce
ditur· vñ ait apl'us· alligata eſt vx
or legi viri q̄diu vir eius viuit· eo
vero defuncto ſoluta eſt a lege vi-
ri· ſimiliter ſponſa ep̄i qꝛ ſponſa vx-
orq̄ eius dicitur eccīa illo viuente
illi alligata ē· eo defuncto ſoluta ē
et cui voluerit nubat tm̄ in dño id
eſt regulariter · Si eñ eo viuēte a
lij nupſerit adultera iudicabitur· ſi
militer et ille ſi aliam ſpōte duxerit
adulter eſtimabitur et cōmunione
priuabitur· ſi autē pſecutus fuerit
in ſua eccīa· fugiendū eſt illi ad al-
terā eccīam eiq̄ eſt ſociandus dicē
te dño· ſi vos pſecuti fuerint in vna
ciuitate fugite in aliā· ſi autē vtili
tatiſ cauſa fuerit mutādus nō p ſe
hoc agat ſed fratribꝫ inuitātibꝫ cū
auctē huius ſancte ſedis faciat· nō
tamē ambitus cā· ſed aut vtilita-
tis aut nccītatis vt dictū ē ¶ Hoc
nō ſolū de ep̄is verū etiā d' quibuſli
bꝫ eccīe miniſtris intelligitur· ne ui
delicet in locū viuentis alter obre-
pat ¶ Vnde btūs gregorius ſcri-
bit ſalonitano ep̄o· de eo qui in ar-
chidyaconatū alterius ſe ꝓmoueri
ꝯſenſerat **Deponatur qui locū al**
Cterius inuadere non timet·
Vm qui ꝯtra iuſticie regulā
in archidyaconatū alterius ſe ꝓue
hi ꝯſenſit ab eiuſdē archidyacona
tus honore deponimus· qui ſi vlteri
us in loco eodē miniſtrare pſumpſe
rit ſe pticipacōne ſacre ꝯmūionis
nouerit eſſe pͥuatū · ¶ Itē iero· ad
ruſticū monachū **In vna eccīa duo**
IN apibꝫ **p̄lati eſſe nō debēt**
princeps vnꝰ ē· ⁊ grues vnā
ſequunt ordie lr̄ato· impator vnꝰ·
iudex vnꝰ ꝓuintie· roma aūt cōdi-
ta duos fratres ſimꝰ reges hr̄e non
potuit et pricidio dedicatur· in re-
becce vero vtero eſau et iacob bel-
la geſſerūt· ſinguli eccīaꝝ ep̄i ſingu-
li archiep̄i· ſinguli arↄdyacōi ⁊ om̄is
ordo eccīaſticus ſuis rectoribus ni
titur ¶ Ecce in quibꝫ caſibꝫ ep̄o
viuēti aliꝰ pt ei ſb̄ſtitui quāq̄ ſm
rei veritatē nō viuēti ep̄o talꝰ ꝓbe-
tur ſuccedē· Trāſlatus eñ ab vna
ciuitate ad aliam· deſinit eſſe ep̄us

pla· ſicut· et ab ff
fac· ex̄ de eta· et q̄
li· queris· b·
EPiſcopi · in
gradu· id eſt
honore·
b ¶ Inuitentꝰ· ali
as non licet· ix· q·
· ij· nullus· et · vi·
· q· iij· ſcriptum·
SIcut· iudica
ri· ff· de iur·
· o· iud· q̄ iuriſdi-
ctōnem· ꝯr̄· vbi dꝛ
ꝙ nullꝰ ſibi vel ſu
is ius dicere p̄t·
ſꝫ n· iudicare p̄t
maritus vxorem
corrigendo eā xx-
iij· q· iiij· duo iſta·
ſꝫ non verberando
vt· C· de repud· ꝯ
ſenſu· qꝛ illa alie-
na ſūt ab ingenu-
is· vt ibi dꝛ· ſꝫ ꝑpa
te p̄t eā caſtigare
qꝛ ē d' familia ſua
· xxxiij· q· v· h' ꝓ-
mago· ſic dñs ſer-
uū· inſti· de hijs q̄
ſui vel alieni iur·
ſūt· §· ſi · et etiam
mercēariū ſuū· ff·
de pe· reſpiciendū·
non aūt in forma
iudicij p̄t iudicare
eam·

b ¶ Regulariꝰ·
id ē homini ſue ꝓ
feſſiōis· xxviij· q·
· i· caue· vel ſine
ſuſpicōne turpitu
dinis · xxxij· q· i·
ſi quis vxorem·
CVm qui· ar-
chidyacona
tum· ſed nōne iſte
debuit deponi· vt
· iij· q· ij· audiui-
mus· ⁊ ij· q· i· in p̄
mis· ſꝫ iſte excuſa-
batꝰ auctē maioriſ
q̄ h' fecerat· xiiij·
· q· v· dixit· et· xx-
viij· di· dyaconi·
IN apibꝫ· im
perator · ar·
ꝙ om̄es reges co
ronabit imperator

vt dixi · lxiij· di· a-
drianus· ij cū plu-
res fuerunt reges
vt· vi· q · iij· c· ij·
Johannes·
¶ Vnus · tñ qñ
q̄ fuerūt duo im
peratores d' facto·
vt· xxi· di· nūc au-
tem· Quid ḡ dice
mus d' greculo vi
detur ꝙ ille ſit im
pator qꝛ cōſtanti
nus illuc trāſtulit
imperiū· vt· xcvi·
di· conſtantinus·
et impator appel
latur vt ex̄ d' ma·
et obe· ſolite· ſꝫ nō
eſt ita· qꝛ romana
eccīa trāſtulit im-
perium ad alema
nos ab oriente ex̄
de elec· venerabi-
lem· Johannes·
b ¶ Iudex vnus·
ſꝫ nōne decem ſunt
iudices ꝓuicie vt
· vi· q· iij · ſcitote·
ſꝫ hic appellat iu-
dicē regem· alibi
tñ vidꝛ ꝙ vnus ſit
iudex ꝓuicie p̄ter
regē · vt· xxiij· q·
v· ij· duo iſta·

¶ Roma· ff· de
reꝝ diui· l· vl· ꝯr̄
ibi dꝛ ꝙ ideo romu
lus interfecit re-
mum quia muros
tranſiliit· Reſideri
tñ poſſet ꝙ h' fe-
ciſſet ex inuidia· io·
k ¶ Parricidio·
largo ſūpto noie
vt· ff· ad· l· pomp·
de parrici· l· i·
¶ Archidyaco
ni· id ē in quolibet
archidyaconatu
erit vnus archidi
aconꝰ· nō autē ꝓ
hibet quin in vna
eccīa poſſint eſſe
plures archidya-
coni· xciij· di· dya-
coni· Jo·
m ¶ Ecce· deſinit
· xxi· q· ij· ſi quis iā
tranſlatus·

a ¶ Defuncto · eũ eñi loco eius succedit ꝓ mortuo habetur · ff · ꝓ so
cõ · actõn · § publicacõne · =vid: ꝙ iste eþus sub condicõne vel
P Astoralis · vt si ciuitatē= ad certũ tpus fuerit institut⁹ ꝫ bñ=
ficia sub ꝯdicõne non dantur · i · q · ij · ꝙ pio · nec ad tpus vt · s · e · ꝙuis
et · lxx · di · sancto=
rũ · nec eñi conue=
nit moribus nr̃is
tpales filios hr̃e
· ff · de adopc̃ · que=
situ̅ · sic · ff · de reg̃ ·
iur̃ · act⁹ · sicut nec
libtas ad tps da=
tur · ff · de ma · te=
sta · libertas · nec
hereditas · insti · de
he̅ · insti · § · heres ·
nec mr̃imonium ·
· xxxij · q · ij · solet ·
p̃t dici puraꝫ esse
institucõem ꝫ sub
ꝯdicõne resoluit²
vt · ff · de in diē ad
iect · l · ij · si · ex̃ ꝯ fi ·
p̃sb · veniēs · si · ex̃
de pig̃ · c · illo · vel
dic ꝙ iure postli
minij restituit² ei
prior eþatus · sic
· xvi · q · iij · prima ·
non eñi p̃t dici ꝙ
maneat eþus prio
ris q: sic esset eþs
vtriusqꝫ · xxi · q · i ·
relacõ · et ē si · C · ꝯ
cur̃ · fur̃ · cũ alijs · ⁊
tũc dices ꝙ prior
locus desinit esse
religiosus · vt · ff ·
de relig̃ · cũ loca · ꝫ
postea eã repetit
iure postliminij ·
vt · xxxiij · q · i · cũ
p bellicam · vel dic
ꝙ papa sb̃ ꝯdicõ/
ne vel ad certum
tpus p̃t aliquem
instituē p̃latũ sic
miles sub ꝯdicõe
et ad certũ tpus
instituit hēdē vt ·
· ff · de mili · test · in
fraudē § miles · io ·
c ¶ Reuocari · ar ·
ꝙ restituta re in
p̃stinũ statũ oĩa
iura restituuntur ·
vt ex̃ de elec̃ · q̃d
diligētia · et · xvi ·
· q · iij · p̃ma · ⁊ si q̃s
puenerit ad meli=
orē fortunã · tene
tur ad p̃stinã ob
ligacõnem · xxvi ·
· q · vij · ab infirmis
· ff · quemad · s̃ · a=
mit · si locus · C · q̃
do · cedere pos · l ·
· iij ·

illius ciuitatis a qua trãsfertur · at
qꝫ ideo qui huic succedit nõ viuen
ti sꝫ defũcto quodãmodo eþo ꝓba=
tur substitui · sed inter eũ qui hosti
litatis necessitate et eũ qui vtilita
tis causa ad aliã trãsfertur · hoc in
terest · ꝙ ille q̃ metu hostilitatis ad
aliam transit · si ꝑorē ꝯtigerit aliq̃n
ab hostib⁹ liberã fieri ad eadē illum
redire oportet · ¶ Vñ greg̃ · papa
scribit iohãni eþo squillatano capi
tu · xxv · Qui metu hostilitatis ad
aliũ locũ trãsierit postea ad ecc̃iaꝫ

P Astoralis suã redire oportet
officij cura nos ãmonet desti
tutis ecc̃ijs ꝓprios cõstituere sacer
dotes qui gregē dñicum pastorali
sollicitudie gub̃nare debeãt · ꝓpter=
ea te iohãnē ab hostib⁹ captiuatũ
lesiane ciuitatis eþm in squillitana
ecc̃ia cardinalē te necesse duximus
statuere sacerdotē · ⁊ vt susceptam
semel animaꝝ curã intuitu retribu
cõis future impleas · et licet a tua
ecc̃ia sis hoste imminente depulsus
aliã que pastore vacat ꝯbes ecc̃iaꝫ
gubernare · ita tñ vt si ciuitatē illã
ab hostib⁹ liberã effici et dño ꝓte=
gēte ad ꝑorē statũ ꝯtigerit reuo=
cari · etiã ad eã in q̃ ꝑus es ordina
tus ecc̃iaꝫ reuertaris · Siñ aũt p̃di
cta ciuitas ꝯtinua captiuitatis ca
lamitate p̃mitur · in hac in qua or
diatus es vel incardiatus a nobis
debeas ecc̃ia ꝑmanē · ¶ Qui vero
vtilitatis causa transfertur nequa
q̃ ad ꝑorē redire cogitur · Est etiã
ali⁹ casus in quo eþus viuēti eþo
sb̃stituit · cum eñi aliq̃s relicta prio
ri cathedra sua aucte ad aliã trãsie
rit · et alius ei sb̃stitutus fuerit · licꝫ
ille ꝑoris ecc̃ie eþus esse non desie=
rit · substitutus tñ eþatum habebit
¶ Vnde damasus vrbis rome epi
scopus · scribit omnibus episcopis
dicens · De sacerdotib⁹ qui re
lictis suis ecc̃ijs ad alias migrant ·

b ¶ Reuertaris=
ergo tenetur re ·
dire ñ desinit esse
eþus p̃me ecc̃ie et sic ē eþus duaꝝ ecc̃iaꝝ · xxi · q · i · relacõ · baꝫ · vero
dixit ꝙ ē eþus vtriusqꝫ · sicut in mr̃imonio carnali dixit ꝙ aliquis p̃t
esse maritus duaꝝ si vxor intrat religionē · Sꝫ ꝯtra nõne ille loc⁹ de
sijt esse ecc̃ia p captiuitatē · vt · ff · de relig̃ · cũ loca · ꝫ nõ ē ita · q: ipa sa
c̃ra vera dicũtur esse apud hostes · vt · i · q · i · q̃d quidam · ⁊ ꝙ dic̃ lex ꝙ
desinit esse sacer locus intellige · q: viduatus est sacris ministris · ciui
tas aũt desinit esse in ductõne arateri · ff · de vsufru · et q̃b⁹ mo · vsufru ·
amit · si vsufructus · et collegiũ trãslatis ꝑsonis · vt · ff · de colle · illici ·

· l · iij · ꝫ pone ecõ̃ ꝙ eþus sit captus et non ciuitas · tũc bñ ꝯstituetur
ali⁹ vt dicũt quidã q: si tutor est capt⁹ ab hostib⁹ ali⁹ dãdus ē et tñ
si captus redierit oĩa recupat iure postliminij et ille alius desinit es
se tutor · vt insti · qui mo · ius · pa · potes · sol · § · si ab hostibus · quod non
ꝯcedo · q: sic offen
deret² illa reg̃lã · x
vi · q · vij · inuentũ ·

E Os · est ordi
natus · ar · ꝙ
re integra p̃t re=
peti ecc̃ia q̃ hita
ē ꝓ derelicto · nã
⁊ si cessit bonis q̃s
reb⁹ nondũ distra
ctis p̃t eas repetē
vt ar · C · ꝯ repud ·
hē · l · vl · ar · ff · de
· ꝯ · obli · l · i · ff · de
ces · bo · is q̃ · si · ff · ꝯ
decur̃ · qui ad tps
Sꝫ quero cum iste
substituebat² aut
vacabat eþatus q̃
non · si nõ vacabat
qualiter successit
in locum viuentis
ar · ff · de ꝯ · obli · l ·
· i · nõ p̃t etiã dici
ꝙ vacabat q: non
fuit ecc̃ia abiudi=
cata · maxime cum
dicam ꝙ ñ ipo re
cessu perdat quis
ecc̃iaꝫ · ꝫ breuiter
p̃t dici ꝙ ille fuit
ammotitus ⁊ per
sentētiã fuit ecc̃ia
abiudicata ·
f ¶ Tamdiu va=
cet · et sic videt̃ ꝙ
eo mortuo possit
repetē ecc̃iaꝫ · ꝫ nõ
est verũ · sic g̃ ꝙ
h̃ dr̃ in fauorē ec=
clesie d: que cũ ñ
vult repetere vel
ideo q: ecc̃ia post
mortē hui⁹ p̃t eũ
repetē · Sed pone ·
moritur substitu=
tus ecc̃ia repetit ꝑ
mum ille non vult
redire p̃t ne ꝯpel
li · non · vid: enim
ecc̃ia renũciasse iu
ri repetēdi cũ po=
tuit eũ repetere ⁊
noluit ꝫ aliũ ꝑele
git · imo videt² ꝙ
ipe repetē possit
ecc̃iam viuo scdo ·
Si obicit² ei ꝙ ha
buerit ecclesiã ꝓ
derelicto · replica=
bit ꝙ ipa alij ad=
desit · vt ex̃ de di=
uorci · sig̃ficasti et
· xxxij · q · vi · nl · ff ·
ne quid in lo · pu ·
· l · ij · § i · Jo · quod
non credo · b ·

E Os sacerdotes qui de ecc̃ijs
ad alias ecc̃ias migrauerint
tãdiu a ꝯmunione habuimus alie=
nos q̃diu ad eas nõ redierint ciui
tates in quib⁹ sunt ꝯstituti · ꝙ si ali
us alio trãsmigrãte in locũ viuētis
ē ordiatus tãdiu vacet a sacerdo=
cij dignitate qui suã ꝯseruit ciuita
tē q̃diu successor eius quiescat in
dño ¶ Episcopaliũ ecc̃ sediũ mu=
tacões metu hostilitatis interueni
ente nonnũq̃ fieri solent · ¶ Vnde
gregorius scribit iohãni eþo belli
treno Necessitate tpis eþaliũ
sedium mutationes fieri debent ·

T Emporis qualitas nos ãmo=
net eþorum sedes antiquitus
certis ciuitatib⁹ ꝯstitutas ad alia
que securiora putamus eiusdē dio
cesis loca transponere quo et habi=
tatores securi valeãt degere ⁊ bar
baricũ possint ꝑiculũ facilius decli
nare · ꝓpterea te iohannē fratrē et
coeþm nr̃m · bellitrensis ciuitatis se
demqꝫ tuam in loco q̃ndam arena=
taꝝ ad sanctũ andreã apłm ꝑcipi=
mus trãsmigrari · quatenus ab ho=
stilitatis incursu liberior existē va
leas · et illic ꝯsuetudinē soleñiũ fe=
stiue disponas ¶ Item cũ aliq̃s
causa humilitatis apłica ꝯcessione
de eþali sede ad monachalē descen
derit subiectõnē · alius loco eius sb̃
rogari poterit · ille vero ad põtifica
tũ resurgere nequaq̃ vlterius va=
lebit · vñ in quita actione ꝯstãtino
politane ciuitatis sinodo · ccclxxxiij
patrum sub octauo iohanne papa
cui p̃fuit petrus p̃sbiter cardinalis
et paulus anchonitan⁹ eþus et eu=
genius ostiensis eþus apocrisarij ꝑ
pe dixerunt Eþs qui cã humi
litatis mõch⁹ efficit̃ ad põtificatũ

H Oc nequaq̃ redire nõ valet
apud nos habeatur vt quicũ
qꝫ ꝯ pontificali ordie et habitu ad
monachorũ descēderit vitã · vlteri⁹

T Emporis q̃litas · trãsponē ⁊ · de ꝯ · di · i · trib⁹ ⁊ · xvi · q · vl · si quis ·
et · q · i · et tpis · vbi de h̃ notaui plene · =q̃ nũq̃ fuit eþs bñ p̃t
H Oc nequaq̃ · vlteri⁹ · tñ monachus= esse eþus vt · xvi · q · i · nos
autē · et · viij · q · i · in scripturis · et · xviij · q · i · c · vnico · Itē si pleba
nus aliq̃s fit monachus postea p̃t fieri plebanus · vt · xvi · q · i · si quos
a clericatu · dicũt quidã ꝙ cũ quis dimitt t eþatũ vbi plus ꝓficere
potuit p̃sumitur ꝙ ꝓpter ꝯsciam criminis h̃ fece rit · ꝫ hoc non est verũ
q: sepe ingreditur aliq̃s monasterium propter merita augenda · vt

poſſit ad põtificatū reuerti· ¶ Jtē

P Recepit ſcā ſinodus vt quicūqꝫ de põtificali digtate habituqꝫ ad mõchoꝝ vitā ꝛ penitētie deſcēderit locū· nequaꝙ̄ ad põtificatū reſurgat· monachoꝝ em̄ vita ſubiectõis habet verbū et diſcipulatus nõ docēdi vel pſidēdi vel paſcēdi alios ¶ Hoc ad penitentiam agēdā nõ ad quietē ſuādā quibuſdā ɔcedit· ¶ Vn̄ liberi9 ppa ſcbit omībꝫ epīs ꝑ infeſtacõibꝫ maloꝝ nõ ſꝫ epo gregē ſuſceptū relinqre

S Vggeſtū eſt nob ꝙ ꝑ preteritis laboribꝫ et infeſtacõibꝫ nõnulli veſtrū aſſignatas ſibimet et a deo ɔmiſſas reliquerūt plebes· et in futurū plures relinquere velīt eas quas tueri debēt eccīas et ꝑ ɔuibꝫ ſibi ɔmiſſis laborare negligāt ꝛ monaſterioꝝ ſe quieti tradē feſtinēt et vacacõem ab epatus laboribꝫ eligē· ꝛ ſilētio atqꝫ ocio vitā ducē magis appetāt ꝙ̄ in hijs q̄ ſibi ɔmiſſa ſūt ꝑmanere dicēte dño· beatus qui pſeuerauerit vſqꝫ in finē· vn̄ naqꝫ eſt beata pſeuerātia niſi de vtute patiētie· qm̄ ſcdm apl̄icā pdicacõꝫ omēs qui volūt in xp̄o iheſu pie viuē pſecutionem patiūtur· Ideo fratres cariſſimi· nõ vos afflictionū amaritudo a pio mentis vr̄e ꝓpoſito coarceat recedē· ɔſiderātes quāta ꝑ abſolucõne noſtra ꝛ liberacõne· creator dñſqꝫ et redēptor noſter ptulerit· quibuſue ſe ɔtumelijs afficiēdum tradiderit· vt nos a vinculis poteſtatis dyabolice liberaret· Attēdite itaqꝫ vobis et omī gregi in quo vos ſpiritus ſanctus ɔſtituit epos regere eccīam dei ꝙ̄ acquiſiuit ꝓprio ſanguine vt nõ ſit qui vos decipiat aut ſeducat ſubtilitate ſermõis· vt plebes vob ɔmiſſas reliquatis ꝛ alicui ꝓpter opprobriū maloꝝ hominū quieti vos tradatis· vt vos ſolūmodo ſaluetis et filios orphanos relinqtis· ¶ Jtē nicolaus humfrido morienſis eccīe epiſcopo Jn pſecucõibꝫ eccleſiā ſuam epiſcopus non deſerat·

S Ciſcitaris itaqꝫ ꝑ gualdanū preſbiterū· vtrū cū a normānis de epiſcopio depellaris debeas de cetero in monaſterio conuerſari· in quo ſcias cariſſime frater· ꝙ ſi ꝑnicõſū eſt ꝓrtā in trāquillitate nauim deſerere· ꝙ̄tomagis in fluctibus· vbi nõ dicimus ꝙ pſecutoꝝ nõ fugiamus maximeqꝫ paganoꝝ inſidias. cum ad tempus ſeuiūt et ob multitudinē delictorū noſtrorū nocendi facultatē diuinit9 aſſequūtur· preſertim cū eis ꝓdire vltro nõ debeamus et multos ꝓphetas ꝛ aplos ipſū qꝫ dñm hmõi fugiſſe inſecutoreſ luce clarius cõſtet· ſꝫ ꝙ pcipue nos qui tāꝙ̄ arietes ducatū gregibus prebemus· imo qui et horū paſtores ſumus deo autore cū eis in piculis ꝑ viribꝫ pſiſtere ꝓcerto ɔueniat· et cū tranquillitas reddita diuina fuerit pietate· ſopitaqꝫ furentiū infeſtacõ· mox gregē ꝑquirere in vnū colligē· ꝛ eius animos celeſtis patrie pace at potiſſimū ſecuritate pdicata ſurſū erigē debem9 et tādiu ſup eorū cautela oportet nos eſſe ſollicitos vt ſi dei iudicõ pſentis tpis ɔmoda fortaſſis amittunt· future vite ſe ſperent gaudia abſqꝫ ābiguitate percipe ſempiterna· ¶ Jtē aug· Nõ ē reprobacõ ſꝫ virtutis ꝓbatio bonoꝝ aduſitas·

A Duēſitas que bonis votis obicitur ꝓbacõ virtutis eſt· nõ iudiciū reprobacõis· quis em̄ neſciat ꝙ̄ ꝓſꝑū fuit ꝙ beatus paulus apl̄us pdicaturus ad italiam veniebat· et tn̄ veniēs naufragiū ptulit ſꝫ tamē nauis cordis in maris fluctibus integra ſtetit ¶ Hoc tunc ſeruādū intelligitur qn̄ inter ſbditos aliqui inueniūtur· quibꝫ prelatoꝝ vita pficiat qn̄ nec ſpecialit̄ prelatus queritur· nec ꝑ alios tuta poteſt eſſe eccīe ſalus· ne ſi deſerere incipiat quibꝫ ꝓdeſſe pt dicatur de eo· Mercenarius aūt ꝛ q̄ nõ eſt paſtor cuius nõ ſūt oues ꝓprie vidit lupū venientē ꝛ deſerit oues ꝛ fugit· cū vero ſpecialiter queritur· fugiat exēplo xp̄i qui a facie herodis fugit in egiptū· fugiat exēplo pauli qui a fratribꝫ ꝑ murū ſbmiſſus eſt in ſporta· vn̄ auguſtin9 ait· fugiat miniſter xp̄i ſic xp̄us i egiptū fugit· fugiat qui ſpecialiter qritur dū ꝑ alios eſt firma ſal9 eccīe hinc etiā ait diſcipulis· ſi voſ pſecuti fuerint in vnā ciuitatem fugite i aliam· hinc etiā idē abſcondit ſe et

·xxvij·q·ij· ſūt qui dicūt· intelligo ergo hoc· c· de eo qui ɔuict9 ē d crimine et detruditur in monaſteriū ꝓpter h' vt ex̄ ·de renū· poſt trāſlacõem· vel intellige de eo qui hūilitatis cā tranſiuit et de licētia pape et talis ꝑ ſe non pt redire ad epatum ſꝫ de licētia ſupioris· Sed nūquid talis pt eſſe abbas· non videtur· q: maioribus honoribus functo non licet inferiores recipē· vt· C· de hijs q̄ ad ciui mune· vocantur· l· maioribꝫ· li· x· Secus tn̄ credo· quia etiam pt eſſe plebanus vt ex̄ de renūci· ad ſupplicacõꝫ· xvi· q· i· ſi q's ꝛ· c· i procbia· io·

S Vggeſtū ē· decipiat· ar· ꝙ ſi quis dolo renūciat ꝙ tenet renūciacõ· q̄d non ē verū· vt· iij· q· i· reintegranda·

S Ciſcitaris· proretā· id ē rectorem nauis· a prora que ē anterior ps nauis·

c ¶ Non dicim9· i· in quo exēplo·

d ¶ Nõ fugiam9· i· fugē debeam9·

e ¶ Diuinitus· deus ꝓpter peccata mittit flagella et pſecucões· lvi· di· ſi gens· xvi· q· i· reuertimini· xxiij· q· iiij· ſi quos· et ſcdm quoſdam poteſtatem nocendi dat deus qn̄ ꝑmittit quoſdam nocē eo ipſo ꝙ ſe nõ obicit· ſecūdū alios ꝓpe dat ptātem· ſꝫ ipſe ex ſe habet cupiditatē nocendi· vn̄ ſathane fuit ptās data nocēdi· iob· omnia em̄ que ſiunt in ciuitate aut iuſto iudicõ dei aut eo permittente ſiunt· vt· xxvi· q· v· nec mirum· io·

f ¶ Prodire· pugnādo cū eis· q̄d in nullo caſu pn̄t clerici ſi alias poſſunt euadē· vt· l· di· de hijs clicis· ſꝫ pn̄t alios hortari ad iuſtā pugnam ꝛ etiā intereſſe ut· xxiij· q· viij· igit᷑ et· c· vt pridem·

g ¶ Arietes· alibi dicuntur epi canes· ij· q· vij· qui nec regiminis·

A Duſitas· votis· id eſt ꝓpoſitis·

i ¶ Probacõ· ſ· e· cum pcuſſio·

k ¶ Sed tn̄ nauis· id eſt conſtantia fidei·

l ¶ Hoc ſeruandū· ꝙ prelatus manebit cum ſubditis ſuis·

m ¶ Seruandū· in h' ꝗ· diſtinguitur quid iuris ſit in extrinſeca ſiue intrinſeca pſecucõne· extrinſeca perſecucõ conſiſtit in manifeſtis inimicis eccīe· intrinſeca in eis qui adhuc non ſunt pciſi in exterioꝝ pſecucõe diſtinguit᷑ aut ſolus prelat9 queritur aut tot9 clerus· ſi ſol9 aut eo recedēte tuta ē ſalus eccīe ꝛ tunc fugiet et hoc probat exēplo xp̄i et pauli et trib9 auctoritatibꝫ auguſtini· dñi· ꝛ dauid· ſi non ē tuta tunc ponet animā ſuaꝫ ꝓ ouibus ſuis· ſi totus clerus qritur indiſtincte ſe ꝓ eis hoſtibꝫ opponꝫ· vt· xlvij· di· ſit rectõ· ſꝫ ſi alias pt ɔſuli eccīe tot9 cler9 fugiet cū plato· ſi non pt remaneāt cū plato vel omēs vel q̄dā ex eis· ſi ē altricacõ iter eos de mēſuris· res ſorte dirimatur· xxvi· q· ij· ſors· Circa intrinſecā diſtiguit᷑ aut omēs ſūt mali· aut quidam· ſi boni ſunt cõmixti malis eos non deſeret· xxiij· q· iiij· tu bonus· ſi omnes mali ſūt· aut ſpes ē de correctõe aut non· ſi eſt· non ſūt deſerēdi· ſi non eſt ſpes tūc ſūt deſerēdi· vt ꝗ· e· c· vl· Et nota ꝙ loquit᷑ de extrinſeca pſecucõe vſqꝫ ibi· eſt et aliud gen9· abinde mixtim de extrinſeca et intrinſeca vſqꝫ ibi· cū autē a vicijs· ꝛ abinde tm̄ de intrinſeca

a ¶ In pſalmo·exaudi deus orõnem meã· b ¶ Et occaſionem·et ita peccat quis eo= ipſo q dat alijs occaſio nẽ peccãdi·vt·lv·di·ſi e uãgelica·xxij·q·iiij·inter· c ¶ Salus·ꝗ vidꝫ q ꝓ rebꝫ tpalibus non debeat ꝑlatus mori·vt·xxiij·q·v·nõ ẽ nrm· d ¶ Fides·p hẽſim aliquã e ¶ Perſecucõnis·id ẽ cõpaſſionis· f ¶ Non vroꝛ·cõpatiendo· g ¶ In pſalmo·dñe exaudi·qꝛ defecerint ſicut fumus dies mei ⁊ oſſa mea ſic in frixorio cõfrixa ſũt·

falſis fratribus· b ¶ Omnes·id eſt tam illi qui extrinſecã ꝗ intrinſe cam pſecucõꝫ patiuntur· c ¶ Cũ aũt·h·ꝗ·loqtur ꝯ intrĩſeca pſecucõe d ¶ Vincamus·id ẽ magis ſim⁹ digni gehẽna ꝗ hij quos fugimus e ¶ Abel·id ẽ ſimilis abel in paciẽtia nõ vult eſſe qui non pt tolerare conſortiũ maloꝝ·nam quiſquis malos nõ tolerat ipſe ſibi per intole rãciam teſtis ẽ q bonus nõ eſt·vt·ꝫ·xxiij·q·iiij·ꝟ autẽ·et·c·tu bonus·

b ¶ Frigitur·id ẽ cõfligitur id ẽ tm̃ dolet de malorum interitu ꝗtũ ſal u tes eoꝝ diligit· i ¶ Triceſimopri mo·In te dñe ſpe raui qꝛ tribuloꝛ· cõturbatus ẽ in ira oculus meus aĩa mea et venter me⁹ qm̃ defecit ⁊c· k ¶ Paleaꝝ·id ẽ maloꝝ q̃ ſũt ſine fructu· l ¶ Odit·ſupple id in quo ſcꝫ odio extiguẽtur ocul⁹ rõnis ſi hƀet illud odiũ vel dic nõ o= dit hoĩes ꝟ pcca eoꝝ·lxxxvi·di·oſ m ¶ Ocul⁹· dio· id ẽ intellectus· n ¶ Venter·id eſt prelatus· o ¶ Pro interiori bꝫ·ſcꝫ ſubditis· p ¶ Sexageſimo= nono·ſcꝫ deus in adiutoriũ meum tende· q ¶ Cõtribulato rũ·hic innuitur in intrĩſeca pſecucõ· r ¶ Non clamat· alte ꝟ intus in ge miſcendo defecit dicẽs·ſupple· ¶ Quia defecit· ꝗſi dicẽt cõturba tus eſt oculus me us qꝛ deficit in do loꝛe vita mea ex magna iniquitate maloꝝ et quare dicat hoc occulte ſubdit videns non poſſe ⁊c· t ¶ Cõtribulato= rũ·id eſt illa vox deus in adiutoriũ meũ ẽ vox marti= rũ in manifeſta p ſecucõne et etiam vox iuſtoꝝ in oc culta et intrĩſeca· ¶ Sꝫ de capite· id ẽ xpo· x ¶ Preſumẽtiũ· id ẽ cõfitentium· y ¶ Cũ illis·h in nuitur intrinſeca pſecucõ· z ¶ Cum illis·ſcꝫ martiribus· ¶ Vel a leone· id eſt a dyabolo a pte ſeuiendo· b ¶ Dracone·id ẽ a dyabolo occul= te pſequẽdo vel ⁊·

exiuit de templo qñ iudei lapides tu lerũt ut iacerẽt ĩ eũ· hinc etiã augu ſtinus ait de eodem in pſalmo·liij· Ecce elõgaui fugiẽs·illud tãgit q vitabat pſequentes·vt occaſionem ire demẽt·et manebat in deſtis orãs· in quo docebat nos in ſecreto cõſci entie quieſcere cũ a malis ꝑmimur Cũ vero nõ ꝑlatorũ tm̃ ſed toti⁹ ec cleſie ſalus queritur·fides impugna tur·neceſſe eſt ut ex aduſo aſcẽdãt et in die belli ſeipos ut murũ oppo= nant ꝓ domo dñi·animas ſuas po= nãt ꝓ ouibꝫ ſuis·vt exẽplo ſue paſ= ſionis accendãt quos ſermone do= ctrine diutius ꝯfirmare nõ valent· et hoc quidẽ de manifeſtis pſecutio nibꝫ·Eſt et illud genus pſecucõnis in quo apſus laboꝛabat dicẽs quis infirmat͂ et ego nõ infirmoꝛ q̇s ſcã daliʒat͂ et ego non uroꝛ ⁊c· ¶ Hinc auguſtinus in pſalmo·ci·oſſa mea id ẽ fortes quorũ frixoriũ ſunt qui ſcãdaliʒantur·tm̃ eñ frigitur bon⁹ ꝗtũ amat·hinc idẽ in pſalmo·xxxi· iraſcitur iuſtus peccatis paleaꝝ nõ tñ odit·in quo extinguitur oculus ut vẽter ꝓ interioribꝫ q̃ turbãt qñ nec corripi pñt impij quibꝫ non cla= mat qꝛ defecit in doloꝛe vita videns non ꝓfice qd ꝑdicat· hinc idem ait in pſalmo·lxix·utrũqꝫ genus per ſe= cucõnis diſtinguẽs vox contribula= torũ xpo id ẽ martirũ inter paſſio= nes piclitãtiũ·ſed de capite ꝑſumen tiũ cũ illis vox oĩs iuſti cui ex cari tate abundans iniquitas xpianorũ paſſio eſt·vt loth corpalem pſecu= cõnẽ a nullo in ſodomis ſuſtinuit·ſꝫ a malis eorum cũ quibꝫ habitabat Eſt ergo pſecucõ iuſti vel a leone in impetu·vel a dracone in inſidijs·vñ oẽs clamẽt deus in adiutorum me um intẽde· ¶ Cũ aũt a vicijs ſubdi torũ ꝑlatus affligitur·aliqñ omniũ eſt vna et inſanabilis obſtiacõ·ali= qñ mali inueniuntur bonis admixti qñ boni ſimul cũ malis habitãt non ſũt deſerẽdi boni ꝓpter malos·ne p uerſe malos euitãdo vincamus quos fugimus ad gehenã·ſed potius ma li tolerẽtur·ꝓpter bonos·vñ greg· abel eſſe renuit quẽ caim malicia nõ exercet·ferruꝫ quippe noſtre mẽtis

ad acume non pt ꝑuenire veritatis niſi hoc alterius eraſerit lima praui tatis·Hinc etiã auguſtinus·tu bo= nus tolera malũ ⁊c·infra de tolerã dis malis in prima cã hereticorum· Hic idẽ ait·manus malũ in ſepacõ= ne bonorũ omittimus ꝗ in ꝯiũctõe malorũ fugiamus·tali nõ imputat deus ſua pccã·nõ ſua qꝛ nõ fecit·nõ aliena qꝛ nõ approbauit·non negli gẽtiã qꝛ nõ tacuit·nõ ſupbia qꝛ in vnitate ꝑmãſit·Hinc idẽ in pſalmo ·liij·quis dabit michi pẽnas ſic co= lũbe·nõ ait·ſic coruo·colũba vero a moleſtijs q̃rit auolare·ſꝫ dilectõneꝫ nõ amittit ſed ſemper gemit·ſic bo= nus vult ſe ſepare corpe non amore ab hijs quibꝫ non pt ꝓdeſſe·ſꝫ ſi ali= qñ quis ligatur nõ viſco cupidita= tis ſꝫ cura et officio·ut deſerere non poſſit tũc dicat cupio diſſolui et eſ= ſe cũ xpo ſꝫ manere in carne neceſſe eſt ꝓpter vos·et ſic ẽ meritũ ex deſi= derio·Ecce elõgaui fugiẽs ⁊c·non loco ne rũpatur caritas bonorũ·ne ꝑdat exerciciũ maloruꝫ·quos deus admiſcet ut iudam apſis·que ꝗuis ſciret furũ eſſe·tñ ad ꝑdicãdũ miſit et ei eucariſtiã dedit·docẽs in eccle ſia tolerari malos nec obeſſe bonis malorum ꝯſorcia·Quando vero om= niũ ſubditorum eſt obſtinata mali cia nec ꝓdeſt eis ꝑlatorũ preſentia· tũc etiã corpe licꝫ ab eis recedẽ ne illorũ neq̃cia ſemp in deterius profi ciat·et iſti quidem fructũ amittant quẽ de aliorum ꝓfectu poſſent inue nire·ſic btũs benedictus deſeruiſſe legitur quos in necẽ ſuã vnanimi= ter viderat ꝯſpiraſſe· ¶ Hinc etiaꝫ beatus greg·petro diacono inter= roganti an liceat ꝑlato gregem ſe= mel ſuſceptũ deſerere in·ij·li·dialo= gorũ reſpõdit dicẽs·

Quãdo liceat ꝑlatis ſubditos deſerere vel non·

Ibi adunati equanimit͂ portã= di ſũt mali·vbi inueniũt͂ aliq̃ q̃ adiuuẽtur boni·nã vbi oĩmo fru ctus de bonis deeſt·fit aliqñ de ma= lis laboꝛ ſupuacuus·maxime ſi e vi cino cauſe ſuppetãt q̃ fructũ deo va leãt ferre melioꝛẽ·Sepe agitur in animo pfectorũ qd ſilentio ꝑtereũ= dum nõ eſt·quia cũ laboꝛe ſuũ fine

f ¶ Limia·id ẽ pſe ſecutio· g ¶ Tu bonus ꝫ· ·xxiij·q·iiij·tu bo nus· h ¶ Bonoꝝ·ar·q ſi p aliquẽ nõ ſtat quominus faciat idem ẽ ac ſi feciſſꝫ ·xliij·di·ephẽſis· i ¶ Coniunctõne· fugim⁹ enim ma lũ in hoc q nõ cõ= iũgimur malis qꝛ ſi eſſemus cũ eis poſſemus corrũpi ab eis·ꝟ tñ maius malũ omittimus ex h q ſepamur a bonis·qꝛ ſepan= do nos ab eis con/ mittimus ſciſma qd facẽ maximum malũ eſt·vt·xxiij ·q·i·non afferam⁹ k ¶ Nõ poſſit·id ẽ non debeat ꝓpt hos quibꝫ pt ꝓfi cere·Jo·

Ibi adunati· laboꝛẽ·nota q la= boꝛ non dꝫ eſſe ſi= ne mercede·ut·xij ·q·ij·caritatem in anten·de iud·ꝗ·ne aũt·collac͂·vi·ubi dꝛ q laboꝛ non dꝫ eſſe ſine fructu m ¶ Alibi·idẽ fe cit ciꝑanus vt·x= xiij·q·i·aduoca= uit·ꝗ·multorum· Queſtio·ij·

Quod au= tem ſi q̇s de licentia pape renunciauit et ad preces eius alter eſt ſubſtitu= tus certum eſt q ille non poteſt re= petere eã licꝫ ꝯua leſcat vt·s·q·i·ꝟ neq̃quam·et ideo mgr̃ q̃õnem aliaꝫ tractat·vtrũ ille qui abſtinuerit a miſſa ꝓ egritudi ne recupata ſani= tate poſſit celebra re·et ẽtũ eſt q pt ꝫ·e·c·i·dũmõ ẽtũ ſit eũ eẽ ſanatũ·ſi aũt fuerit demoni acus vel epilẽtic⁹ debet ꝑus p annũ eſſe liberatus·xx= xiij·di·cõiter·lv· di·ꝑcepta ⁊ ar·ff· ꝯ redibi·act·q ita in egꝛitudine cõſti= tuti miſſaſ celebra re pñt·s·c·q·i·il lud ñ ita debiles ſint·

ꝙ ceptū of
hāū neque
ant adim=
ple et non
dēant mor
bū caducū
·xxxiij· di·
cōiter · tñ
cū diſtin=
ctōe an mō
do ille ſit cū
ſpuma et
clamore ut
tunc nō poſ
ſint ·vel ſi=
ne ſpuma ⁊
clamore
tunc poſ=
ſint vt ibi
notaui ſed
quidam in
diſtincte di
cunt ꝙ nō
debent cele
brare infir
mi·

In li=
teris·
frequēter·
ideo quidā
dicūt· ꝙ ſi
raro accidit
poteſt cele
brare dum
modo hēat
ſociū·s ·q·
·i·e ·illud·
vel ſupple
maxime·
vel diſtin=
gue·vt ·xx
xiij·di·con
muniter·

b ❡ Inter
dicim⁹· ſic
ḡ ꝓpter in
firmitatem
non repelli
tur q̄s ab
officō diui
no vel a p=
cepcōne ſa
cramētoꝝ·
vt·s·di·v·
ad ei⁹ vero
concubitū·

Nuper
foro·
æ· ſegni=
us·nota ꝙ
in magnis
rebus dili=
gentior eſt
inquiſitio
facienda ut
di·xlij· qui
eſcamus·⁊
·lxi·di·mi=
ramur · et
iō hic acto
re non pro
bante reo
indicitur
purgatio
eẋ de cauſa
poſ·cū ec=
cleſia·in fi·
b ❡ Trigi
ta·oē·xxx
iij ·di·cōit·

fructu eſſe ɔſiderāt in loco alio ad labo=
rē cū fructu migrant· vnde ꝙ̄ʒ ille egre=
gius predicator qui diſſolui cupiebat et
cū xp̄o eſſe· cui xp̄s ē viuē et mori lucrū·
qui certamia paſſionū nō ſolū ip̄e appe=
tijt ſʒ ad tolerāda hec etiā alioſ accēdit·
damaſci pſecucōʒ paſſus· vt potuiſſʒ eua
dē murū funē ſportāqʒ ꝯſuit· ſeqʒ latenē
dponi voluit· nūquid paulū mortē timuiſ
ſe dicimus ꝙ̄ ſeip̄m ꝓ amore ihesu teſta=
tur appetere· ſʒ cū in eodē loco minorē ſi=
bi fructū adeſſe ɔſpiceret· ad grauem la
borē ſe alibi cū fructu ſeruauit· Fortiſ ete
nim p̄liator dei teneri intᵉ clauſtra noluit
ſʒ certamis cāpum queſiuit· ❡ Multoꝝ
auctoritatib⁹ apparet qn̄ viuētibus ep̄is
alij poſſint ſubſtitui et qn̄ nō

Q. II

Quod autem iſte valitudine re=
cepta ſuam poſſit repetere cathe
dram nulla auctoritate ratū hē
tur· celebrationem vero ſacrificōrum ſi i
firmitatis cauſa dimiſerit valitudine re=
cuperata exequi non prohibetur· ❡ Vn
de alexander·ij· ſcribit gebonardo viuari
enſi archiepiſcopo

De quodā p̄ſbro qui caduco morbo laborabat·

In lr̄is tuiſ cōtinebatur ſic· hic cleri
cus ordinē habet p̄ſbiteri· ſʒ qꝛ ca=
duco morbo laborat et ip̄i in p̄ntiaꝝ hō a
gnouimus· nō auſi fuim⁹ ɔcedere ſibi vt
offerret vel miſſam celebraret· qꝛ vero lā
guor in culpa nō ē ſup hac re auctorita
tis noſtre decreto ɔſulendo deliberauimuſ
cōſulimus itaqʒ vt ſi frequēter hoc mor=
bo tāgitur· ab oblacōne et miſſaꝝ cele=
bracōne oīb⁹ modis ꝓhibeatur· indecens
enim eſt et piculoſū vt in cōſecracōne eu
cariſtie morbo victus epilentico cadat· ſi
vero dei miſericordia conualuerit· qn̄qui=
dē nō culpa ſʒ infirmitaſ eſt in cauſa eū ſa
crificare iam nō interdicimus· ❡ Itē ge
laſius ruſtico ⁊ fortūato ep̄is

A regimine ſupēdatur eccle qui in terrā freqnter elidítur

Nuper foro ꝓpſenſis eccle
clerici vna cū ſabino ⁊ pelagio laicis
ꝓpria ſuggeſtione referarūt p̄ſulem ſuū
graui quadā neceſſitate vexari· cuius cū
dicerēt incurſione frequēter eliſum· ꝙ ne
ſcandalū fidelib⁹ videretur ingerē· et ec
cleſiā dei vbiqʒ poſitā hac offenſione tur=
bare· p̄cipue cū eodē ip̄o volēte huc ſe p=
rexiſſe firmarēt· ad dilectōnē veſtrā ſcri=
pta direximus· vt eccle cuius rector tali
caſu tenetur aſtrictus viſitacōʒ cōgruā
reddatis· verū qꝛ nunc idem ip̄e venit huc
pōtifex· falſaqʒ oīa de ſe iactata diſſemi
nat ſub diuini ɔtēplacōne iudicij· veſtre=
qʒ cōſcientie extimacōniſqʒ reſpectu rerū
fide ſolertiſſime pquiſita· ſi aliqn̄ ſcʒ vel in
domo vel in ꝓceſſiōe vel i alio quocūqʒ lo
co probatur repente collapſus voceſqʒ de
diſſe ɔfuſas et ſpumas ore iactaſſe quan=
ta fieri poteſt examinacōne ꝗrat· qḋ cū
nō poſſit aliquorū factū teſtificacōne fir
mari ſiue nūꝗ̄ cōtigiſſe dicatur· putādū
eſt nō poſſe ſufficere· ſʒ certū manifeſtum
qʒ documētū qꝛ de tāta re nō ſegni⁹ agē
dū ē faciat rē tua dilectio frater ruſtice
ſui moris et aptā magno pontifici vt eū
·xxx· dieb⁹ tecū eſſe cōſtituas eūqʒ carni=
b⁹ indēnter neceſſaria ꝓbacōe ɔpellas vti

Incipit cauſa octaua·

Quidam ep̄s agēs in extremiſ ſucceſſorē ſi
bi ex teſtamēto iſtitu=
it· inde ſuoꝝ amicoꝝ
procinio in eūdē ep̄a
tū eligiē p⁹ electōeʒ
ꝓ idēmitate eccle ca=
nōicis iuramētū p̄buit· accuſatē ꝺ ſimonia
tāꝗ̄ mun⁹ ab obſeq̄o p̄ſtiterit· an tps ſē
tētie a clericis ſuis reliquiē ſine lr̄is apl̄i
cis ad ecclaʒ ſuā reuertiē ep̄s· ❡ Hic pri
mū queritur· an liceat ep̄o ſibi ſucceſſorē
inſtituere· ❡ Secūdo an amicorū proci
nia in electōne debeāt ɔualeſcere· ❡ Ter
cō an ſit habēdus ſimoniac⁹· qui poſt ele
ctōnē huiuſmodi iuramētū canonicis p̄=
ſtat ❡ Quarto an liceat clericis āte ſen
tētie tēpus ab ep̄o ſuo diſcedē· ❡ Quito
an ſine lr̄is apl̄icis debeat redire ad ꝓpri=
am eccleſiam·

Q. I

Quod aūt ep̄o ſucceſſorē ſibi inſti
tuere liceat· ex verbis zacharie
pape conicitur quibus archi=
ep̄o magūtino ꝑmiſit adiutorē ſibi ſtatu
ere qui ei defuncto in plenitudinē ptātis
ſuccederet· Item ex verbis ſimachi pape
dicētis· Si trāſitus pape inopinatus eue
nerit· vt de ſui electōne ſuceſſoris nō poſ=
ſit añ decernē· apparet ꝙ ep̄i ſucceſſores
ſibi inſtituere pñt· Itē exemplo beati pe=
tri illud idē ꝓbatur qui beatū clemētem
ſibi ſucceſſorē inſtituit ❡ Vn̄ iohēs· iij·
ſcribit ep̄is gmāie ⁊ gallie

Quod petr⁹ linū et cletū adiutores ſibi aſciuit·

Si petrus princeps aploꝝ adiuto=
res ſibi aſſciuit linū et cletū· nō tñ ptātē
pontificij· aut ſoluēdi aut ligandi normā
eis tradidit· ſed ſucceſſori ſuo clementi q̄
ſedem apl̄icā poſt eū et poteſtatē pōtifica
lē tradēte ſibi beato petro tenē ꝓmeruit·
linus vero et clet⁹ miniſtrabāt exteriora

ſʒ ibi certū
fuit eſſe de
moniacum
ſʒ hō dubiū
⁊ omnes ci
bos ideo iu
betur ɔmē/
dē ne mor=
bus poſſit
occultari
qḋ phiſicū
eſt · vnde ſi
gnatur oē
ij· de ɔ· di·
·v· ɔtraria
ideo aūt hō
dātur oīs
carnes iſti
p̄ter edias
que prouo
cāt demo=
nes· Qō· i·

Quod
autē·
certū eſt ꝙ
nō licet niſi
cui hoc ſpe
cialiter per
mittit²· vt
magūtino
tñ ·vij·q·
·i· petiſti ·
nec obſtat
·lxxix·di·ſi
tranſitus ·
vbi inuit²
ꝙ pape li=
cʒ ſibi iſti/
tuē ſucceſ=
ſorē ·ſʒ dr i
bi ꝙ p̄t cū
fratrib⁹ de
liberare de
ſucceſſore·
f ❡ Decer
nere id ē de
liberare·

Si pe
trus·
id ē ꝗ̄uis·
b ❡ Aut li
gandi· non
itellige ꝙ
iſti prius ñ
habuerunt
poteſtateʒ
ligandi · ſʒ
hoc vult di
cere ꝙ iſtiſ
ñ dedit pa
pa plenam
ptātem ne
ſit oē·ij·q·
·i·nemo ·x
xiiij·q·i·qḋ
cunqʒ· vbi
dr ꝙ oīes
p̄ſbri hanc
hñt ptātē·
habuerunt
ḡ p̄us hāc
poteſtateʒ
ſʒ nō tantā
Iſti autem
duo tpalia
pauperi=
bus eroga
bant ad